

SPECIJALIZOVANA VEĆA I
SPECIJALIZOVANO TUŽILAŠTVO
KOSOVA

IZVEŠTAJ ZA 2024.

SPECIJALIZOVANA VEĆA I
SPECIJALIZOVANO TUŽILAŠTVO KOSOVA

Specijalizovana veća i Specijalizovano tužilaštvo Kosova osnovani su u skladu sa međunarodnim sporazumom koji je ratifikovala Skupština Kosova, Ustavnim amandmanom i Zakonom o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu.

Veća su privremenog karaktera sa konkretnim mandatom i nadležnošću nad zločinima protiv čovečnosti, ratnim zločinima i drugim zločinima u skladu sa zakonom Kosova koji su započeti ili izvršeni na Kosovu u periodu od 1. januara 1998. do 31. decembra 2000. od strane ili protiv građana Kosova ili bivše Savezne Republike Jugoslavije.

Sedište Specijalizovanih veća i Specijalizovanog tužilaštva Kosova nalazi se u Hagu, Holandija. Osoblje je međunarodno, kao i sudije, predsednik, sekretar i specijalizovani tužilac.

SPECIJALIZOVANA VEĆA I
SPECIJALIZOVANO TUŽILAŠTVO
KOSOVA

IZVEŠTAJ ZA 2024.

SPECIJALIZOVANA VEĆA I
SPECIJALIZOVANO TUŽILAŠTVO KOSOVA

Sadržaj

SPECIJALIZOVANA VEĆA KOSOVA	05
Predgovor	06
SVK ukratko	08
VEĆA	22
1. Sudske aktivnosti	23
2. Aktivnosti predsednika i sudija SVK	34
3. Spoljne aktivnosti	37
SPOLJNI ODNOSI	38
SEKRETARIJAT	42
1. Kabinet sekretara	44
2. Služba za informisanje i komunikaciju s javnošću	46
2.1 Odnosi sa sredstvima javnog informisanja	47
2.2 Program za komunikaciju i približavanje javnosti <i>Outreach</i>	48
2.3 Saradnja sa organizacijama građanskog društva i Sudskom informativnom mrežom	49
2.4 Vebsajt SVK	50
3. Odeljenje za sudske poslove	52
3.1 Služba za organizaciju rada u sudnici	52
3.2 Služba za prevođenje	53
3.3 Služba odbrane	54

3.4	Služba za učešće žrtava	55
3.5	Služba za pružanje zaštite i podrške svedocima	56
3.6	Uprava pritvorske jedinice	57
4.	Odeljenje za administraciju	58
4.1	Kadrovska služba	58
4.2	Služba za informacionu tehnologiju	62
4.3	Služba za održavanje i zajedničke poslove	62
4.4	Služba za obezbeđenje i sigurnost	63
4.5	Služba za finansije i budžet	64
4.6	Služba za nabavke	65
5.	Služba za internu reviziju	66
	INTEGRISANJE RODNE PERSPEKTIVE U SVK I ST	68
1.	Integrisanje rodne perspektive i obuka o sprečavanju uznemiravanja	79
2.	Kontakt osoba za rodna pitanja	72

OMBUDSMAN

74

SPECIJALIZOVANO TUŽILAŠTVO

77

Uvod	78
Mandat i istrage ST	79
Ostvarivanje mandata	80
Rukovodeći kadar tužilaštva	86
Timovi tužilaštva	89

SPECIJALIZOVANA VEĆA KOSOVA

Predgovor

Sa zadovoljstvom vam predstavljamo godišnji izveštaj Specijalizovanih veća Kosova (SVK) za 2024. godinu. Sud je nastavio da ostvaruje svoj mandat efikasno i delotvorno, i tokom protekle godine je ostvario više ključnih dostignuća – jedno suđenje za ratne zločine privedeno je kraju, doneta je prvostepena presuda u drugom predmetu za ratne zločine a jedan predmet po optužbama za krivična dela protiv pravosuđa prosleđen je pretresnom panelu. Po potvrđivanju optužnice protiv petoro lica za krivična dela protiv pravosuđa, uhapšena su tri lica i pokrenut je prethodni sudski postupak. Suđenje u najvećem predmetu po optužbama za ratne zločine i zločine protiv čovečnosti je u toku i napreduje dobrim tempom. I na kraju, prva dva lica osuđena za krivična dela protiv pravosuđa izdržala su kaznu, čime je okončan taj predmet. Postupci pred Specijalizovanim većima vođeni su na tako organizovan i efikasan način zahvaljujući samopregornom radu i profesionalizmu sudija, zaposlenih i drugih saradnika suda.

Tokom 2024. na SVK su vođene intenzivne sudske aktivnosti. Konkretno, u jednom predmetu za ratne zločine doneta je pravosnažna presuda i preinačena izrečena kazna zatvora, čime je taj predmet okončan. U drugom predmetu za ratne zločine doneta je prvostepena presuda i otpočela je žalbena faza. Treći predmet, koji se tiče optužbi za krivična dela protiv pravosuđa protiv trojice optuženih, sudija za prethodni postupak prosledio je pretresnom panelu. Pre početka suđenja sva trojica optuženih sklopila su sporazum o priznanju krivice. Pored toga, u toku je postupak po optužbama za krivična dela protiv pravosuđa protiv petorice optuženih. Ostvaren je znatan napredak u suđenju u najvećem predmetu vezanom za ratne zločine i zločine protiv čovečnosti, a tužilaštvo očekuje da će okončati izvođenje dokaza u aprilu 2025. I, na kraju, prva dva lica osuđena za krivična dela protiv pravosuđa izdržala su kaznu, čime je predmet protiv njih zaključen.

Sve instance sudskih organa bile su angažovane na rešavanju raznih pitanja – od sudije pojedinca, sudije za prethodni postupak, preko dva pretresna panela, panela Apelacionog suda, panela Vrhovnog suda, Specijalizovanog veća Ustavnog suda, do predsednice suda.

U martu 2024. sudije SVK su održale plenarnu sednicu, na kojoj su se upoznale sa aktuelnim institucionalnim pitanjima i bavile se nizom tema sa dnevnog reda. Sudije su se ponovo sastale u decembru, kada je održan kolokvijum na kom se diskutovalo o pitanjima iz oblasti međunarodnog krivičnog prava.

Tokom cele 2024. godine nastavljena je saradnja sa državama članicama Evropske unije (EU) i trećim državama kontributorima. Bilateralna saradnja je od vitalnog značaja za ostvarivanje mandata SVK. Na svim diplomatskim sastancima isticali smo značaj zaključivanja sporazuma o izvršenju kazni za lica osuđena pred Specijalizovanim većima.

Predsednica suda je u oktobru 2024. bila u poseti Kosovu, tokom koje je održala sastanke sa zainteresovanim akterima, kao i sa ministarkom pravde Kosova, i informisala ih o javnim aspektima rada suda. Predsednica je u novembru održala onlajn sastanke sa predstavnicima građanskog društva i medijskih kuća na Kosovu, na kojima su prisutni dobili informacije o aktivnostima suda i bili u prilici da postavljaju pitanja u vezi s javnim aspektima rada suda.

Tim programa *Outreach* je i ove godine na Kosovu organizovao niz susreta namenjenih raznim grupama. Pored toga, Specijalizovana veća su u oktobru u Prištini održala radionicu za Sudsku informativnu mrežu, na kojoj su od predstavnika te mreže dobijene dragocene informacije o sadržaju i efikasnosti programa *Outreach*. U decembru je održan onlajn sastanak sekretara suda i predstavnika Sudske informativne mreže, na kojem su prisutni obavešteni o najnovijim sudskim aktivnostima. Ovako intenzivne aktivnosti programa *Outreach* omogućila je velikodušna podrška vlade Švajcarske.

Postupci pred SVK mogu se pratiti iz galerije za posetioce, kao i onlajn, putem video-striminga na veb sajtu i na *YouTube* kanalu SVK. Najvažnije vesti objavljuju se u rubrici Aktuelnosti na veb sajtu SVK i na nalogu SVK na platformi X. Zaposleni u Službi za informisanje i komunikaciju s javnošću svake nedelje održavaju onlajn brifinge na kojima novinari dobijaju najnovije informacije o postupcima pred SVK i imaju priliku da postavljaju pitanja o aktivnostima suda. Pored toga, sud je u septembru 2024. tokom dana otvorenih vrata u okviru programa *Just Peace* primio posetioce i omogućio im da obišu sudnicu.

Izuzetno smo zahvalni Holandiji kao zemlji domaćinu na nepokolebljivoj podršci ostvarenju mandata SVK i dragocenoj pomoći koju nam je pružala cele protekle godine. Takođe izražavamo duboku zahvalnost državama članicama Evropske unije i trećim državama kontributorima na istrajnoj podršci SVK tokom 2024. godine. Isto tako, zahvalni smo Misiji Evropske unije za vladavinu prava na Kosovu na podršci prilikom izvođenja operacija na Kosovu, kao i policiji Kosova na pomoći u tom pogledu.

Sudija Ekaterina Trendafilova
Predsednik Specijalizovanih veća Kosova

Hag, decembar 2024.

Pored toga, želimo da izrazimo iskrenu zahvalnost kolegama iz Evropske službe za spoljno delovanje, Direktorata EU za planiranje i vođenje civilnih operacija i Službe Evropske komisije za instrumente spoljne politike na pomoći i saradnji tokom protekle godine.

Uporedo s tim, želimo da se zahvalimo i državama, predstavnicima diplomatskog kora, kao i internacionalnim i internacionalizovanim sudovima i tribunalima u Hagu i nevladinim organizacijama aktivnim na polju međunarodne pravde na konstruktivnom dijalogu o organizacionim i administrativnim pitanjima.

Radujemo se godini koja je pred nama, u kojoj će SVK i dalje voditi svoje postupke na bezbedan, nezavisan, nepristrasan, pravičan i efikasan način, u skladu sa svojim mandatom.

Dr Fidelma Donlon
Sekretar Specijalizovanih veća Kosova

U junu 2008, Odbor za pravna pitanja i ljudska prava Parlamentarne skupštine Saveta Evrope imenovao je specijalnog izvestioca da ispita navode o teškim krivičnim delima izvršenim tokom i neposredno nakon sukoba na Kosovu 1998. i 1999. godine.

U **januaru 2011.**, Rezolucijom 1782 (2011), Parlamentarna skupština Saveta Evrope usvojila je izveštaj koji je pripremio specijalni izvestilac (Izveštaj Saveta Evrope), u kome se tvrdi da su izvršeni brojni zločini nad Srbima, kosovskim Albancima za koje se sumnjalo da sarađuju s njima, kao i drugim licima.

Po podnošenju izveštaja Saveta Evrope, u **maju 2011.**, države članice EU razmatrale su ovo pitanje u okviru Političko-bezbednosnog komiteta, tela koje se bavi zajedničkom spoljnom i bezbednosnom politikom Evropske unije. Nakon toga osnovana je Specijalna istražna radna grupa s mandatom da sprovede nezavisnu istragu o navodima o protivpravnom zatvaranju, deportaciji, nečovečnim postupcima, mučenju i ubijanju, i svim ostalim krivičnim delima iz Izveštaja Saveta Evrope. Specijalna istražna radna grupa, sa sedištem u Briselu, započela je s radom u **septembru 2011.**

Dok je istraga bila u toku, u Razmeni pisama između predsednice Kosova i visoke predstavnice Evropske unije za spoljnu politiku i bezbednost u **aprilu 2014.**, postignut je međunarodni sporazum o osnivanju i radu posebnih sudskih veća i specijalizovanog tužilaštva za krivično gonjenje i suđenje za krivična dela iz Izveštaja Specijalne istražne radne grupe.

U **Razmeni pisama** stoji da će ta posebna i odvojena sudska veća biti osnovana u skladu sa zakonom Kosova. Ta sudska veća i specijalizovano tužilaštvo će se rukovoditi vlastitim statutom i pravilnikom o postupku i dokazima, a u njima će biti zaposleno i njima će rukovoditi međunarodno osoblje dok će suditi isključivo međunarodne sudije.

U Razmeni pisama se takođe navodi da će ta posebna sudska veća imati sedišta u trećoj državi i da će se osetljivi postupci, uključujući saslušanja svedoka, odvijati van Kosova. Skupština Kosova je u aprilu 2014.

dvotrećinskom većinom ratifikovala Razmenu pisama, čime je ova postala deo nacionalnog zakonodavstva i ima primat nad zakonima Kosova.

2014.

U **julu 2014.** glavni tužilac Specijalne istražne radne grupe izdao je saopštenje i u zaključku naveo da će radna grupa „moći da podigne optužnicu protiv određenih visokih funkcionera bivše Oslobodilačke vojske Kosova”.

2015.

U **martu 2015.** predsednik Skupštine Kosova uputio je Ustavnom sudu Kosova zahtev za ocenu ustavnosti amandmana za sprovođenje Razmene pisama koji je predložila Vlada Kosova. Prema Ustavu, Ustavni sud Kosova morao je da oceni da li predloženi amandman sužava prava i slobode garantovane Poglavljem II Ustava.

U **aprilu 2015.** Ustavni sud Kosova zaključio je da je predlog ustavnog amandmana saglasan sa Ustavom Kosova i da će „struktura, granice nadležnosti i funkcionisanje Specijalizovanih veća biti regulisani daljim zakonima u skladu sa Ustavom”.

Ovaj amandman stupio je na snagu dejstvom člana 162 Ustava Kosova, koji je Skupština Kosova usvojila u **avgustu 2015.** U isto vreme, usvojen je i Zakon o osnivanju obe institucije, koji predstavlja osnivački akt Specijalizovanih veća Kosova (SVK) i Specijalizovanog tužilaštva (ST).

2016.

U **aprilu 2016.** dr Fidelma Donlon je imenovana za sekretara SVK, čime započinje rad Sekretarijata u Hagu.

U **septembru 2016.** g. Dejvid Švendiman je imenovan za specijalizovanog tužioca.

U **decembru 2016.** sudija Ekaterina Trendafilova imenovana je za predsednika SVK. Na dužnost je stupila u januaru 2017.

2017.

Dana **1. januara 2017.** stupio je na snagu Sporazum o državi domaćinu između Kosova i Holandije, čime je Specijalizovanim većima omogućeno da vode krivične postupke na teritoriji Holandije.

Nakon toga, u **februaru 2017.** devetnaest sudija upisano je u Listu međunarodnih sudija Specijalizovanih veća. Na svojoj prvoj plenarnoj sednici u **martu 2017.** sudije SVK usvojile su Pravilnik o postupku i dokazima.

Nakon što je Specijalizovano veće Ustavnog suda ocenilo njegovu saglasnost sa Ustavom, Pravilnik o postupku i dokazima stupio je na snagu u **julu 2017.** čime Specijalizovana veća postaju u potpunosti spremna za sudski rad.

U **novembru 2017.** sekretar je usvojila Direktivu o braniocima i zastupnicima, kojom se, između ostalog, regulišu uslovi koje advokati moraju da ispunjavaju kako bi imali pravo da zastupaju osumnjičene, optužene i žrtve pred SVK. Od tada je u Imenik branilaca i zastupnika žrtava upisan 241 advokat sa Kosova, iz Srbije i niza drugih zemalja.

2018.

U **maju 2018.** g. Pjetro Spera je imenovan za ombudsmana SVK.

U **junu 2018.** osnovana je Sudska informativna mreža, koju čine lokalne NVO sa Kosova i iz Srbije.

U **septembru 2018.** g. Džek Smit je nasledio Dejvida Švendimena na dužnosti specijalizovanog tužioca.

2019.

U **martu 2019.** sudije SVK su održale četvrto plenarno zasedanje. Istog meseca je usvojen Kodeks profesionalne etike za braniocima i tužiocima pred SVK.

U **junu 2019.** Specijalizovana veća i Specijalizovano tužilaštvo su se preselili u nove prostorije u Hagu.

2020.

U **februaru i aprilu 2020.** specijalizovani tužilac podigao je prve optužnice.

U **aprilu 2020.** sekretaru Fidelmi Donlon produžen je mandat za još četiri godine.

U **septembru 2020.** šest novih sudija položilo je zakletvu, specijalizovani tužilac je uhapsio prvog optuženog, g. Saljiha Mustafu, po navodima o ratnim zločinima, kao i g. Hisnija Gucatija i g. Nasima Haradinaja, po navodima o krivičnim delima protiv pravosuđa.

U **novembru 2020.** specijalizovani tužilac je uhapsio g. Hašima Tačija, g. Kadrija Veseljija, g. Redžepa Seljimića i g. Jakupa Krasnićija, po navodima o zločinima protiv čovečnosti i ratnim zločinima.

U **decembru 2020.** predsednici Ekaterini Trendafilovoj produžen je mandat za još četiri godine.

2021.

Dana **16. marta 2021.** u Belgiji je uhapšen g. Pjeter Šalja, a **15. aprila 2021.** je doveden u pritvorski objekat SVK.

Dana **5. maja 2021.** predsednica je odredila Pretresni panel I da sudi u predmetu Specijalizovani tužilac protiv Saljiha Mustafe. Suđenje je počelo **15. septembra 2021.** uvodnim izlaganjem specijalizovanog tužioca.

Dana **15. jula 2021.** predsednica je odredila Pretresni panel II da sudi u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Hisnija Gucatija i Nasima Haradinaja.* Suđenje je počelo **7. oktobra 2021.** uvodnim izlaganjem specijalizovanog tužioca.

2022.

Dana 8. maja 2022. specijalizovanom tužiocu Džeku Smitu produžen je mandat za još četiri godine.

Dana 18. maja 2022. Pretresni panel II doneo je prvu presudu Specijalizovanih veća u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Hisnija Gucatija i Nasima Haradinaja*, kojom su obojica optuženih oglašena krivim za ometanje službenih lica u obavljanju službene dužnosti, zastrašivanje u toku krivičnog postupka i povredu tajnosti postupka.

Dana 17. juna 2022. g. Gucati i g. Haradinaj podneli su najave žalbe na prvostepenu presudu.

Dana 21. septembra 2022. sudija za prethodni postupak predao je predmet *Specijalizovani tužilac protiv Pjetera Šalje* Pretresnom panelu I.

Dana 19. novembra 2022. nakon odlaska g. Džeka Smita sa dužnosti specijalizovanog tužioca, za vršioca dužnosti imenovan je g. Aleks Vajting.

Dana 1. i 2. decembra 2022. panel Apelacionog suda održao je žalbeni pretres u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Hisnija Gucatija i Nasima Haradinaja*.

Dana 15. decembra 2022. sudija za prethodni postupak predao je predmet *Specijalizovani tužilac protiv Hašima Tačija i drugih* Pretresnom panelu II.

Dana 16. decembra 2022. Pretresni panel I doneo je presudu u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Saljiha Mustafe*, kojom je optuženog oglasio krivim za ratne zločine proizvoljnog lišenja slobode, mučenja i ubistva.

2023.

Dana 2. februara 2023. u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Hisnija Gucatija i Nasima Haradinaja*, panel Apelacionog suda izrekao je presudu, kojom je potvrdio prvostepenu presudu, ali je umanjio kaznu zatvora na četiri godine i tri meseca.

Dana 21. i 22. februara 2023. počelo je suđenje u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Pjetera Šalje* uvodnim rečima strana u postupku i zastupnika žrtava.

Dana 3. aprila 2023. počelo je suđenje u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Hašima Tačija i drugih* uvodnim izlaganjem specijalizovanog tužioca.

Dana 2. juna 2023. gđa Kimberli Vest nasledila je Džeka Smita na dužnosti specijalizovanog tužioca.

Dana 31. jula 2023. albanske vlasti uhapsile su g. Dritana Godžaja na osnovu naloga za hapšenje koji su izdala Specijalizovana veća, ali je on potom pušten na slobodu odlukom albanskog Apelacionog suda.

Dana 5. oktobra 2023. na Kosovu su uhapšeni g. Ismet Bahtijari i g. Sabit Januzi, zbog sumnje da su izvršili krivična dela protiv pravosuđa.

Dana 12. oktobra 2023. g. Hisniju Gucatiu je izmenjena kazna i omogućen mu je povratak na Kosovo pod određenim uslovima.

Dana 2. novembra 2023. na Kosovu je uhapšen g. Isni Kiljaj zbog sumnje da je izvršio krivična dela protiv pravosuđa.

Dana 11. decembra 2023. na Kosovu je uhapšen g. Hadži Šalja zbog sumnje da je izvršio krivična dela protiv pravosuđa.

Dana 12. decembra 2023. g. Nasimu Haradinaju je izmenjena kazna i omogućen mu je povratak na Kosovo pod određenim uslovima.

Dana 14. decembra 2023, panel Apelacionog suda doneo je žalbenu presudu u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Saljiha Mustafe*, kojom je delimično potvrdio prvostepenu presudu i smanjio kaznu zatvora na 22 godine.

2024.

Dana 15. maja 2024, na osnovu naloga sudije pojedinca, osumnjičeni g. Isni Kiljaj pušten je na slobodu i vraćen na Kosovo pod strogim uslovima.

Dana 6. juna 2024. nakon što se sudija Nikola Giju povukao sa Liste međunarodnih sudija, na tu listu je upisana sutkinja Maržori Maselo i imenovana za sudiju pojedinca i sudiju za prethodni postupak.

Dana 16. jula 2024. Pretresni panel I doneo je presudu u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Pjetera Šalje*.

Dana 4. septembra 2024. sudija za prethodni postupak predao je predmet *Specijalizovani tužilac protiv Sabita Januzija i drugih* Pretresnom panelu I.

Dana 10. septembra 2024. panel Apelacionog suda ublažio je kaznu izrečenu g. Saljihu Mustafi sa 22 na 15 godina zatvora.

Dana 5. decembra 2024. g. Isni Kiljaj, g. Baškim Smakaj i g. Fadilj Fazljiu uhapšeni su na Kosovu po optužbama za krivična dela protiv pravosuđa.

Dana 6. decembra 2024. strane u postupku u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Januzija i drugih* podnele su sporazume o priznanju krivice.

Dana 8. i 9. decembra 2024. održano je prvo stupanje pred sud g. Hašima Tačija, g. Baškima Smakaja, g. Isnija Kiljaja, g. Fadilja Fazljiua i g. Hajredina Kučija po optužbama za krivična dela protiv pravosuđa.

Dana 24. decembra 2024. g. Hisni Gucati i g. Nasim Haradinaj izdržali su izrečenu kaznu, čime je zaključen predmet protiv njih.

2011.

Januar 2011.

Parlamentarna skupština Saveta Evrope usvaja izveštaj o „Nečovečnom postupanju s ljudima i nedozvoljenoj trgovini ljudskim organima na Kosovu”.

Septembar 2011.

Specijalna istražna radna grupa, koju je EU osnovala radi sprovođenja krivičnih istraga o navodima iz Izveštaja Saveta Evrope, započinje s radom.

2014.

April 2014.

Razmena pisama između predsednice Kosova i visoke predstavnice Evropske unije za spoljnu politiku i bezbednost o pitanju osnivanja „posebnih sudskih veća”.

2015.

Avgust 2015.

Skupština Kosova usvaja član 162 Ustava Kosova i Zakon o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu.

2016.

April 2016.

Dr Fidelma Donlon je imenovana za sekretara SVK, čime ova sudska ustanova započinje s radom u Hagu.

Septembar 2016.

Dejvid Švendiman je imenovan za specijalizovanog tužioca.

Decembar 2016.

Sudija Ekaterina Trendafilova je imenovana za predsednika SVK.

2017.

Januar 2017.

Sporazum s državom domaćinom sklopljen između Kosova i Holandije stupa na snagu, čime SVK stiču pravni osnov za vođenje krivičnih postupaka u Holandiji.

Februar 2017.

Devetnaest sudija je upisano u Listu međunarodnih sudija.

Mart 2017.

Sudije usvajaju Pravilnik o postupku i dokazima, koji zatim preispituje Specijalizovano veće Ustavnog suda.

Jul 2017.

Nakon provere saglasnosti sa Ustavom, koju je sprovedo Specijalizovano veće Ustavnog suda, Pravilnik o postupku i dokazima stupa na snagu i Specijalizovana veća postaju spremna za sudski rad.

Novembar 2017.

Sekretar usvaja Direktivu o braniocima i zastupnicima, kojom se, između ostalog, regulišu uslovi koje advokati moraju da ispunjavaju kako bi imali pravo da zastupaju osumnjičene, optužene i žrtve pred SVK.

2018.

Maj 2018.

Pjetro Spera je imenovan za ombudsmana Specijalizovanih veća Kosova.

Septembar 2018.

Džek Smit nasleđuje Dejvida Švendimana na dužnosti specijalizovanog tužioca.

2019.

Jun 2019.

Specijalizovana veća i Specijalizovano tužilaštvo se sele u nove prostorije.

2020.

Februar i april 2020.

Specijalizovni tužilac podiže prve optužnice.

April 2020.

Sekretaru Fidelmi Donlon produžen je mandat za još četiri godine.

Septembar 2020.

Šest novih sudija polaže zakletvu, a specijalizovani tužilac hapsi Saljiha Mustafu po optužbama za ratne zločine, a zatim i Hisnija Gucatija i Nasima Haradinaja po navodima o krivičnim delima protiv pravosuđa.

Novembar 2020.

Specijalizovani tužilac hapsi Hašima Tačija, Kadrija Veselija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija, po navodima o zločinima protiv čovečnosti i ratnim zločinima.

Decembar 2020.

Predsednici Ekaterini Trendafilovoj produžen je mandat za još četiri godine.

2021.

Mart 2021.

Pjeter Šalja uhapšen je u Belgiji po optužbama za ratne zločine.

Septembar 2021.

Počinje suđenje u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Saljiha Mustafe*.

Oktobar 2021.

Počinje suđenje u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Hisnija Gucatija i Nasima Haradinaja*.

2022.

Mart 2022.

Završeno je suđenje u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Hisnija Gucatija i Nasima Haradinaja*.

Maj 2022.

Specijalizovanom tužiocu Džeku Smitu produžen je mandat na još četiri godine.

Maj 2022.

Pretnesni panel II donosi prvu prvostepenu presudu Specijalizovanih veća u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Hisnija Gucatija i Nasima Haradinaja*.

Jun 2022.

Hisni Gucati i Nasim Haradinaj podnose najave žalbi na presudu.

Septembar 2022.

Završeno je suđenje u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Saljiha Mustafe*.

Novembar 2022.

Aleks Vajting stupa na dužnost vršioca dužnosti specijalizovanog tužioca, nakon odlaska Džeka Smita.

Decembar 2022.

Održan je žalbeni pretres u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Hisnija Gucatija i Nasima Haradinaja*.

Decembar 2022.

Pretresni panel I donosi prvostepenu presudu u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Saljiha Mustafe*. To je prva presuda za ratne zločine doneta na Specijalizovanim većima.

2023.

Februar 2023.

Panel Apelacionog suda donosi presudu u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Hisnija Gucatija i Nasima Haradinaja*.

Februar 2023.

Počinje suđenje u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Pjetera Šalje*.

April 2023.

Počinje suđenje u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Hašima Tačija i drugih*.

Jun 2023.

Kimberli Vest je imenovana za novog specijalizovanog tužioca.

Jul 2023.

Vlasti u Albaniji hapse Dritana Godžaja po optužbi za krivična dela protiv pravosuđa, ali on odlukom albanskog Apelacionog suda biva pušten na slobodu.

Oktober 2023.

Specijalizovani tužilac hapsi Ismeta Bahtijarija i Sabita Januzija po navodima o krivičnim delima protiv pravosuđa.

Oktober 2023.

Izmenjena kazna Hisniju Gucatiju, on dobija uslovni otpust i pod određenim uslovima se vraća na Kosovo.

Novembar 2023.

Specijalizovani tužilac hapsi Isnija Kiljaja na Kosovu po optužbi za krivična dela protiv pravosuđa.

Decembar 2023.

Specijalizovani tužilac hapsi Hadžija Šalju po navodima o krivičnim delima protiv pravosuđa.

Decembar 2023.

Izmenjena kazna Nasimu Haradinaju, on dobija uslovni otpust i pod određenim uslovima se vraća na Kosovo.

Decembar 2023.

Panel Apelacionog suda donosi presudu u predmetu Specijalizovani tužilac protiv Saljiha Mustafe.

2024.

Maj 2024.

Isni Kiljaj pušten je iz pritvora i vraća se na Kosovo pod strogim uslovima.

Jun 2024.

Sutkinja Maržori Maselo upisana je u Listu međunarodnih sudija i imenovana za sudiju pojedinca i sudiju za prethodni postupak.

Jul 2024.

Pretresni panel I donosi presudu u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Pjetera Šalje*.

Septembar 2024.

Sudija za prethodni postupak predao je predmet *Sabit Januzi i drugi* Pretresnom panelu I.

Septembar 2024.

Panel Apelacionog suda ublažio je kaznu izrečenu Saljihu Mustafi smanjivši je sa 22 na 15 godina zatvora.

Decembar 2024.

Baškim Smakaj, Isni Kiljaj i Fadilj Fazlijju uhapšeni su na Kosovu po optužbama za krivična dela protiv pravosuđa.

Decembar 2024.

Strane u postupku u predmetu *Sabit Januzi i drugi* podnele su sporazume o priznanju krivice.

Decembar 2024.

Održano je prvo stupanje pred sud Hašima Tačija, Baškima Smakaja, Isnija Kiljaja, Fadilja Fazlijua i Hajredina Kučija po optužbama za krivična dela protiv pravosuđa.

Decembar 2024.

Hisni Gucati i Nasim Haradinaj izdržali su izrečenu kaznu.

Decembar 2024.

Sudija Pjotr Hofmanski imenovan je za sudiju Ustavnog suda.

Specijalizovana veća Kosova (SVK) i Specijalizovano tužilaštvo (ST) su dve nezavisne institucije formirane nakon Razmene pisama, u skladu sa zakonima Kosova i na osnovu ustavnog amandmana usvojenog 2015. godine. U avgustu 2015. Skupština Kosova usvojila je Zakon o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu (Zakon).

■ Mandat SVK je

- „da osiguraju bezbedan, nezavisan, nepristrasan, pravičan i efikasan krivični postupak u vezi s navodima o teškim prekograničnim i međunarodnim krivičnim delima izvršenim u toku i posle sukoba na Kosovu, a koja se tiču krivičnih dela iz Izveštaja Parlamentarne skupštine Saveta Evrope i koja su bila predmet krivične istrage Specijalne istražne radne grupe” (član 1 Zakona).

■ SVK su osnovana u skladu sa Razmenom pisama i zakonima Kosova

- imaju iste sudske instance kao kosovski pravosudni sistem (osnovni, apelacioni, vrhovni, ustavni)
- imaju sedište izvan Kosova
- sudije i osoblje su državljani država članica EU ili trećih država kontributora
- primenjuju međunarodno običajno pravo i nacionalno materijalno krivično pravo u skladu sa Zakonom
- primenjuju vlastita pravila o postupku i dokazima.

■ Specijalizovana veća su privremena sudska ustanova

- postojaće samo onoliko dugo koliko bude potrebno da se reši po optužbama koje iznese specijalizovani tužilac i dok Savet EU ne obavesti Kosovo da su završene istrage i sudski postupci.

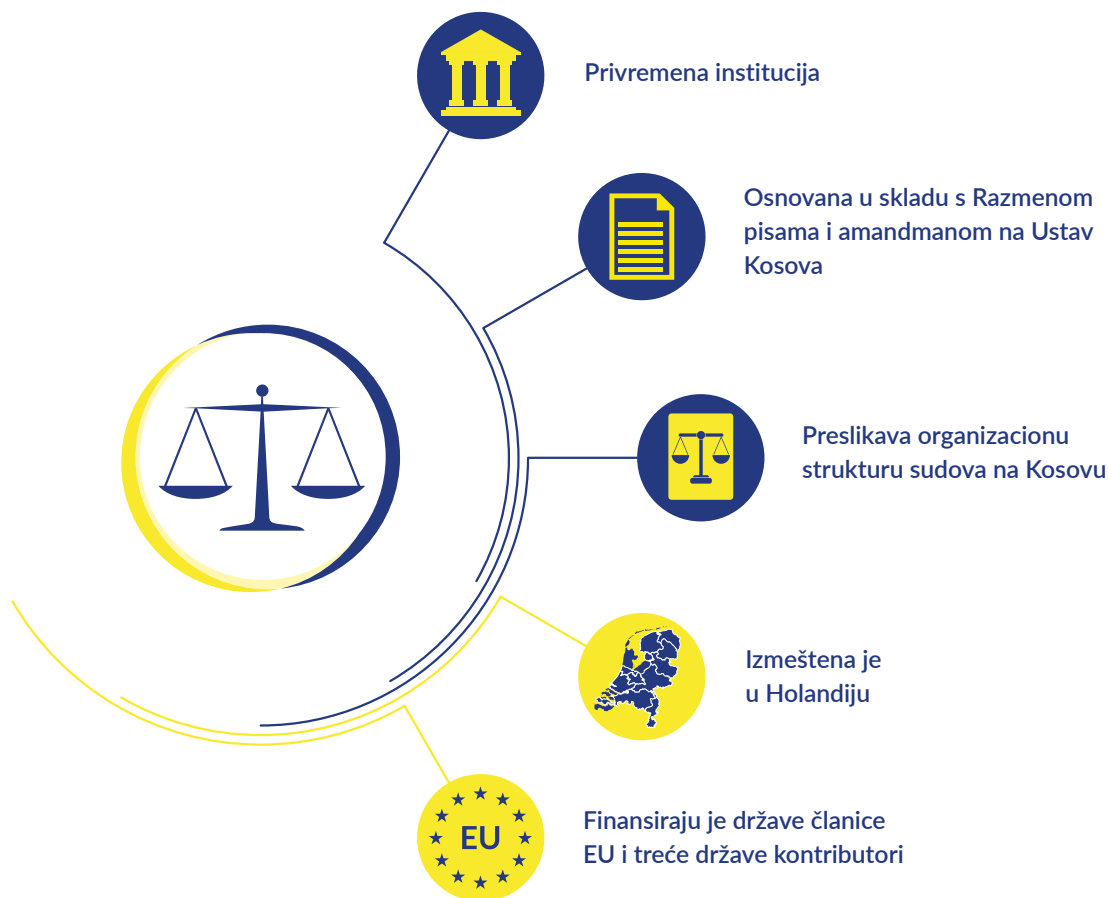
■ Nadležnost SVK obuhvata

- zločine protiv čovečnosti, ratne zločine i druga krivična dela inkriminisana krivičnim zakonom merodavnim u vreme
- kada su dela izvršena između 1. januara 1998. i 31. decembra 2000.
- i koja su započeta ili izvršena na Kosovu, odnosno koja su izvršili državljani Kosova/ Savezne Republike Jugoslavije ili su izvršena nad državljanima Kosova/Savezne Republike Jugoslavije
- određena krivična dela protiv pravosuđa, ukoliko se odnose na zvanične postupke i/ili službenike SVK.

■ Specijalizovana veća se bave isključivo pojedinačnom krivičnom odgovornošću - grupama ili organizacijama se ne može suditi.

■ Specijalizovana veća dozvoljavaju učešće žrtava u postupku.

- Rad SVK i ST finansiraju države članice EU i treće države kontributori; obe ustanove su nezavisne u svom radu i ispunjavanju svog mandata.
- Službeni jezici SVK i ST su albanski, srpski i engleski.
- Specijalizovana veća imaju ombudsmana, koji postupi samostalno i nadzire, brani i štiti osnovna prava i slobode lica koja dolaze u kontakt sa SVK i ST. Ombudsman, pored ostalog
 - postupi po navodima iz pritužbi koje pojedinci mogu da ulože:
 - ukoliko se pritužba tiče njihovog kontakta sa SVK, odnosno ST
 - u slučaju nepotrebnog odlaganja u postupku pred SVK
 - ukoliko su iscrpljena sva druga pravna sredstva
 - ukoliko je pritužba podneta u roku od šest meseci od kršenja na koje se odnosi
 - može u svakom trenutku i bez prethodne najave da uđe u pritvorski objekat SVK i izvrši inspekciju kako bi ocenio uslove pritvora.

VEĆA

Tokom 2024. godine Specijalizovana veća Kosova nastavila su sa aktivnim radom na predmetima i ostvarila veći broj značajnih dostignuća. Konkretno, okončan je predmet o ratnim zločinima *Specijalizovani tužilac protiv Saljiha Mustafe*, u kojem je panel Apelacionog suda 10. septembra smanjio izrečenu kaznu, u skladu sa odlukom panela Vrhovnog suda. Dana 16. jula 2024. doneta je druga prvo stepena presuda za ratne zločine pred SVK u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Pjetera Šalje*, nakon čega je otpočeo žalbeni postupak.

U predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Sabita Januzija*, Pretresnom panelu I su u novembru 2024. podneti prvi sporazumi o priznanju krivice, o kojima je panel rešavao krajem 2024. Suđenje u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Hašima Tačija i drugih* napredovalo je dobrim tempom, dok su u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Hisnija Gucatija i Nasima*

Haradinaja, vezanom za krivična dela protiv pravosuđa, optuženi izdržali kazne. U toku je i predmet protiv Hašima Tačija i još četvorice saoptuženih, po optužbama za krivična dela protiv pravosuđa. U tom predmetu, krajem godine izvršeno je hapšenje trojice optuženih.

Tokom 2024. bile su aktivno angažovane sve instance Specijalizovanih veća, uključujući sudiju pojedinca, sudiju za prethodni postupak, dva pretresna panela, panele Apelacionog suda, panel Vrhovnog suda, Specijalizovano veće Ustavnog suda, kao i predsednicu. Tokom godine, navedeni paneli i predsednica doneli su ukupno 978 odluka i naloga, od kojih je 137 izdato usmeno.

a.

POSTUPCI PRED SUDIJOM ZA PRETHODNI POSTUPAK

Specijalizovani tužilac protiv Hašima Tačija i drugih (krivična dela protiv pravosuđa)

Dana 2. novembra 2023, po naredbi specijalizovanog tužioca, na Kosovu je uhapšen Isni Kiljaj. Nalog za hapšenje izdat je za krivična dela protiv pravosuđa, uključujući ometanje službenog lica u vršenju službene dužnosti i povrede tajnosti postupka. Isni Kiljaj doveden je u pritvorski objekat 3. novembra 2023.

Tužilaštvo je podnelo prvobitnu optužnicu protiv g. Kiljaja 15. decembra 2023, a revidiranu verziju 11. marta 2024. Dana 2. maja 2024, Specijalizovano tužilaštvo tražilo je da se odloži razmatranje revidirane verzije optužnice.

Sudija pojedinac odobrio je taj zahtev tužilaštva, ali je 15. maja 2024. naložio da g. Kiljaj bude pušten na slobodu i vraćen na Kosovo pod strogim uslovima, uz obrazloženje da dalje zadržavanje g. Kiljaja u pritvoru u Hagu u datim okolnostima nije opravdana mera imajući u vidu, između ostalog, njegovo pravo na pretpostavku nevinosti i pravo na slobodu. Tužilaštvo je 18. jula 2024. podnelo dodatno izmenjenu optužnicu, koja je potvrđena 29. novembra 2024. Isni Kiljaj je ponovo uhapšen 5. decembra 2024. Na prvom stupanju pred sud 9. decembra 2024. izjasnio se da nije kriv za dela za koja se tereti.

Druga dvojica optuženih – Baškim Smakaj i Fadilj Fazljiu, uhapšeni su na Kosovu 5. decembra 2024. i narednog dana dovedeni u pritvorsku jedinicu u Hagu.

To je najnoviji predmet koji se pred Specijalizovanim većima vodi po optužbama za krivična dela protiv pravosuđa. U optužnici se navodi da su Hašim Tači, Baškim Smakaj, Isni Kiljaj, Fadilj Fazljiu i Hajredin Kuči pokušali da protivzakonito utiču na svedoke u predmetu za ratne zločine i zločine protiv čovečnosti koji se vodi protiv Hašima Tačija i drugih saoptuženih.

Isni Kiljaj na prvom pristupanju sudu, 9. decembar 2024.

Hašim Tači na prvom pristupanju sudu,
8. decembar 2024.

Hajredin Kuči na prvom pristupanju sudu,
9. decembar 2024.

Baškim Smakaj na prvom pristupanju sudu,
8. decembar 2024.

Fadilj Fazljiu na prvom pristupanju sudu,
8. decembar 2024.

Dana 8. decembra 2024. održano je prvo stupanje Tačija, Smakaja i Fazljiua pred sudiju za prethodni postupak, na kojem se oni ili nisu izjasnili o krivici ili su se izjasnili da nisu krivi.

Hajredin Kuči je stupio pred Specijalizovana veća 9. decembra 2024. i izjasnio se da nije kriv ni po jednoj od optužbi.

Specijalizovani tužilac protiv Hašima Tačija i drugih

Sudski postupak u predmetu protiv Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija počeo je 3. aprila 2023, uvodnim izlaganjem specijalizovanog tužioca. Do kraja 2024, tužilaštvo je pozvalo 110 svedoka da daju iskaz u sudnici, a u dokaze je prihvaćeno 80 izjava svedoka.

Tokom godine Pretresni panel II je na više zasedanja razgovarao sa stranama u postupku o tome kako se postupak može racionalizovati i voditi na efikasniji način. U tom cilju, tužilaštvo je, između ostalog, 1. oktobra 2024. izjavilo da namerava da pozove 12 svedoka manje nego što je prvobitno planiralo, da će neka svedočenja predočiti u vidu pismenih izjava umesto da pozove svedoke da svedoče *viva voce*. Na tim statusnim konferencijama Pretresni panel II je urgirao na strane da i dalje nastoje da

obezbede javnost postupka a da se pritom ne ugrozi bezbednost nijednog svedoka.

Hašim Tači, Kadri Veselji, Redžep Seljimi i Jakup Krasnićii terete se po deset tačaka optužnice – četiri tačke za ratne zločine i šest tačaka za zločine protiv čovečnosti. U optužnici se navodi da su ta krivična dela izvršena približno u periodu od marta 1998. do septembra 1999, na više mesta širom Kosova, i u Kukešu i Cahanu na severu Albanije. Tvrdi se da su navedena krivična dela izvršili pripadnici OVK nad civilima i licima koja nisu učestvovala u neprijateljstvima.

U ovom predmetu učestvuju 154 žrtve.

Zasedanje u predmetu *Tači i drugi*, 15. jul 2024.

Pretresni panel II, koji je predsednica odredila za ovaj predmet, čine sudija Čarls Smit III (predsedavajući sudija), sudija Kristof Barte, sudija Genel Metro i sudija Fergal Gejnor (rezervni sudija).

Pretresni panel II na zasjedanju u predmetu *Tači i drugi*, 15. jul 2024.

Panel uvažava činjenicu da žrtva 296/06 nije stručno lice i da nije bila svesna roka za podnošenje prijave za učešće u postupku u svojstvu žrtve, da je Služba za učešće žrtava više puta u dobroj veri pokušala da stupi u kontakt s tim licem, ali bez uspeha. Prema tome, imajući u vidu navedene okolnosti, i budući da se strane ne protive ovom zahtevu, panel smatra da je iznet valjan razlog da se prijava žrtve 296/06 smatra uredno podnetom, iako je dostavljena posle isteka roka propisanog u nalogu.

KSC-BC-2020-06/F02439/RED, Javna redigovana verzija odluke o šesnaestom izveštaju Sekretarijata u vezi s prijavama žrtava za učešće u postupku, 10. jul 2024, stav 10.

Specijalizovani tužilac protiv Pjetera Šalje

Suđenje u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Pjetera Šalje* započeto je 21. i 22. februara 2023, uvodnim izlaganjima vršioca dužnosti specijalizovanog tužioca, branioca g. Šalje i zastupnika žrtava. Pjeter Šalja, koji je prema optužnici bio pripadnik Oslobodilačke vojske Kosova (OVK), stacioniran u mestu Kukeš u Albaniji, tereti se po četiri tačke za ratne zločine (proizvoljno lišenje slobode, surovo postupanje, mučenje i ubistvo). Prema optužnici, ta krivična dela izvršena su približno između 17. maja i 5. juna 1999, nad licima koja su bila zatvorena u fabrici metala u Kukešu koju je koristila OVK.

Izvođenje dokaza u ovom predmetu okončano je 9. februara 2024, a završne reči iznete su od 15. do 17. aprila 2024.

Pretresni panel I doneo je presudu 16. jula 2024, čija je javna verzija objavljena 24. septembra 2024. Pretresni panel proglasio je g. Šalju krivim za proizvoljno lišenje slobode, mučenje i ubistvo kao ratne zločine i izrekao mu kaznu od 18 godina zatvora, u šta se uračunava vreme provedeno u pritvoru.

Zatvorenici su u zatočeništvu sve vreme bili saslušavani i optuživani da su „saradnici“ srpskih vlasti, „špijuni“, „izdajnici“, da podržavaju srpske vlasti ili da nedovoljno podržavaju aktivnosti OVK. Držani su u nehumanim uslovima u zatočeništvu i izlagani fizičkom i psihičkom zlostavljanju da bi se od njih dobile informacije ili priznanja, i/ili da bi ih kaznili, zastrašili, prinudili i/ili diskriminirali na političkoj osnovi.

KSC-BC-2020-04/F00847/RED, Javna redigovana verzija prvostepene presude i kazne, 16. jul 2024, stav 1089.

Pretresni panel I na izricanju prvostepene presude u predmetu protiv Pjetera Šalje, 16. jul 2024.

U ovom postupku svedočila su ukupno 22 svedoka (deset svedoka tužilaštva, dva svedoka zastupnika žrtava i deset svedoka odbrane). Pored toga, u dokaze je usvojeno jedanaest izjava svedoka (sedam izjava svedoka tužilaštva i četiri svedoka odbrane). U postupku je učestvovalo osam žrtava, Albanaca s Kosova.

Dana 29. novembra 2024, pretresni panel je izdao nalog o reparacijama u ovom predmetu. Pretresni panel je naložio g. Šalji da žrtvama isplati ukupno 208.000 evra kao naknadu za telesna oštećenja, duševnu bol i materijalnu štetu koju su pretrpele žrtve krivičnih dela za koja je on osuđen.

Pretresni panel I, koji je vodio ovaj predmet, čine sudija Mapi Felt-Folja (predsedavajući sudija), sudija Roland Dekers, sudija Žilber Biti i sudija Vladimir Mikula (rezervni sudija).

Pjeter Šalja na izricanju prvostepene presude, 16. jul 2024.

Specijalizovani tužilac protiv Sabita Januzija i drugih

Dana 5. oktobra 2023, Specijalizovano tužilaštvo je na Kosovu uhapsilo Ismeta Bahtijarija i Sabita Januzija na osnovu naloga za hapšenje i dovođenje i potvrđene optužnice koje je 2. oktobra 2023. izdao tadašnji sudija za prethodni postupak, sudija Nikola Giju. Obojica optuženih dovedeni su u pritvorski objekat 6. oktobra.

Dana 4. decembra 2023, sudija za prethodni postupak potvrdio je optužnicu protiv Hadžija Šalje za krivična dela protiv pravosuđa i izdao nalog za njegovo hapšenje. Prema optužnici, Hadži Šalja je, u periodu od 5. do 12. aprila 2023, zajedno sa drugim licima, uključujući Sabita Januzija i Ismeta Bahtijarija, organizovao da se stupi u kontakt sa svedokom koji je pružio informacije ili je bilo verovatno da će pružiti informacije tužilaštvu ili SVK o krivičnim delima iz nadležnosti ovog suda.

Hadži Šalja je uhapšen na Kosovu 11. decembra 2023, a sledećeg dana je doveden u pritvorski objekat.

Dana 8. februara 2024, sudija za prethodni postupak je odobrio zahtev tužilaštva da se postupak protiv Sabita Januzija i Ismeta Bahtijarija spoji sa postupkom protiv Hadžija Šalje. Predmet je 4. septembra 2024. prosleđen Pretresnom panelu I.

Pripremne konferencije za suđenje održane su 7. i 8. oktobra 2024. Početak izvođenja dokaza tužilaštva, koje je najpre bilo planirano za 13. novembar 2024, odloženo je na zahtev strana u postupku.

Dana 6. decembra 2024, Specijalizovano tužilaštvo i trojica optuženih podneli su Pretresnom panelu I sporazume o priznanju krivice. U skladu sa Pravilnikom SVK, panel je pre kraja 2024, tačnije 18. decembra 2024. sazvao zasedanje na kojem je razmotrio sporazume o krivici.

Pretresni panel I, koji je vodio ovaj predmet, čine sudija Mapi Felt-Folja (predsedavajući sudija), sudija Roland Dekers, sudija Žilber Biti i sudija Vladimir Mikula (rezervni sudija).

Sabit Januzi na naknadnom pristupanju sudu, 12. jul 2024.

Ismet Bahtijari na naknadnom pristupanju sudu, 12. jul 2024.

Hadži Šalja na izjašnjavanju o krivici, 18. decembar 2024.

Panel podseća na načelo javnosti postupka iz člana 40(4) Zakona. Pored toga, panel podseća da je postupak o priznanju krivice vođen kao poverljiv zbog toga što se očekivalo podnošenje izmenjenih verzija sporazuma o priznanju krivice. Pošto ih je tužilaštvo u međuvremenu podnelo, a strane u postupku dostavile svoja izjašnjenja o odmeravanju kazne, panel smatra da više nema razloga da postupak o priznanju krivice ostane poverljiv. (...) Shodno tome, panel donosi odluku da se zasedanja u postupku o priznanju krivice, koja će se održati dole navedenih datuma, budu otvorena za javnost.

KSC-BC-2023-10/F00626/RED, Javna redigovana verzija odluke o rasporedu zasedanja u postupku o priznanju krivice, dostavljanju izjašnjenja i povezanim pitanjima, 13. decembar 2024, stav 17.

c.

POSTUPCI PRED APELACIONIM SUDOM

Specijalizovani tužilac protiv Saljiha Mustafe

Apelacioni sud doneo je žalbenu presudu u predmetu protiv Saljiha Mustafe 14. decembra 2023. godine. Panel je potvrdio osudu g. Mustafe za ratne zločine proizvoljnog lišenja slobode (tačka 1 optužnice), mučenja (tačka 3 optužnice) i ubistva (tačka 4 optužnice). Nakon što je analizirao predmete drugih međunarodnih sudova i kosovskih sudova, panel je delimično usvojio Mustafinu žalbu na kaznu i smanjio izrečenu kaznu sa 26 na 22 godine zatvora, s tim da se u kaznu uračunava vreme provedeno u pritvoru. Panel je takođe istakao da žalbena presuda ne utiče na nalog o reparacijama, izdat 6. aprila 2023.

Žalbena presuda osporena je pred Vrhovnim sudom, koji je odlukom od 29. jula 2024. stvar vratio Apelacionom sudu, i uputio ga da, u skladu sa pravilom 194(1)(b) Pravilnika, razmotri mogućnost ublažavanja kazne. Isti panel Apelacionog suda je 10. septembra 2024, izrekao

novu jedinstvenu kaznu u trajanju od 15 godina, u šta se uračunava vreme provedeno u pritvoru.

Panel Apelacionog suda činili su sudija Mišel Pikar (predsedavajući sudija), sudija Kaj Ambos i sudija Nina Jergensen.

Specijalizovani tužilac protiv Pjetera Šalje

Nakon donošenja prvostepene presude 16. jula 2024, Pjeter Šalja je 2. septembra 2024. podneo najavu žalbe, a 20. septembra 2024. održana je predžalbena konferencija. Krajem 2024. žalbeni postupak u ovom predmetu i dalje je bio u toku.

Panel Apelacionog suda koji je određen za vođenje ovog predmeta, čine sudija Mišel Pikar (predsedavajući sudija), sudija Kaj Ambos i sudija Nina Jergensen.

Predžalbena konferencija u predmetu protiv Pjetera Šalje, 20. septembar 2024.

Interlokutorne žalbe

S obzirom na intenzivne aktivnosti u predmetima pred SVK, i paneli Apelacionog suda rešavali su tokom 2024. godine niz žalbenih pitanja. Njihove odluke

ticale su se, između ostalog, produženja mere pritvora, učešća žrtava u postupcima i ispitivanja svedoka.

Pored toga, panel napominje da je potreba za savesnim i ekspeditivnim delovanjem tim veća ako se neko lice uhapsi pre podizanja optužnice, s obzirom na to da normativni okvir Specijalizovanih veća propisuje da taj period ne sme biti duži od godinu dana i da Specijalizovano tužilaštvo svako produženje mora da opravda tako što će pokazati da su neophodne dalje istražne radnje.

KSC-BC-2018-01/IA007/F00007RED, Javna redigovana verzija odluke po žalbi Specijalizovnog tužilaštva na odluku o preispitivanju mere pritvora određene Isniju Kiljaju, 15. maj 2024, stav 19.

Panel Apelacionog suda najpre podseća: (i) da pravo na zaštitu od samooptuživanja ne znači da se lice štiti od davanja inkriminišućih izjava kao takvih, već od toga da te izjave budu date kao posledica prinude ili ugnjetavanja, i (ii) da je član 6 Evropske konvencije o ljudskim pravima prekršen kada je stepen prisile takav da poništava samu suštinu prava na zaštitu od samooptuživanja.

KSC-BC-2020-06/IA030/F00009, Odluka po Krasničićevoj i Seljimijevoj žalbi na odluku o zahtevu tužilaštva za usvajanje izjava optuženih, 31. maj 2024, stav 42.

d.

PANEL VRHOVNOG SUDA

Panel Vrhovnog suda rešavao je tokom 2024. godine niz različitih pitanja.

Dana 25. januara 2024, panel Vrhovnog suda doneo je dve odluke po zahtevu za zaštitu zakonitosti u predmetu protiv Saljiha Mustafe.

U prvoj odluci, panel je zaključio da je branilac Venkatešvari Alagendra postupila protivno članu 28(4) (1)(b) Kodeksa profesionalne etike, i nije obavestila Pretresni panel II (u predmetu u kojem ona brani Jakupa Krasničija, jednog od optuženih) o nameri da zastupa i g. Mustafu, kako bi taj pretresni panel utvrdio da li postoji sukob interesa. Panel Vrhovnog suda je stoga proglasio da imenovanje gđe Alagendra za novog branioca g. Mustafe nema nikakvo pravno dejstvo i naložio sekretaru da g. Mustafi odredi branioca po službenoj dužnosti, koji će ga zastupati dok se to pitanje ne reši.

U drugoj odluci, panel je odbio zahtev g. Mustafe za produženje roka za podnošenje zahteva za zaštitu

zakonitosti, zbog toga što gđa Alagendra u tom trenutku nije imala stvarnu legitimaciju da u njegovo ime podnosi bilo kakve zahteve, pa tako ni zahtev za produženje roka. Pored toga, panel je objasnio da se, čak i da je gđa Alagendra imala stvarnu legitimaciju, rokovi predviđeni Zakonom (prema kojima zahtev za zaštitu zakonitosti treba podneti u roku od tri meseca od donošenja konačne presude) ne mogu menjati Pravilnikom.

Dana 29. jula 2024, panel Vrhovnog suda je delimično odobrio zahtev za zaštitu zakonitosti koji je Saljih Mustafa podneo posle donošenja žalbene presude u tom predmetu, i koji se odnosio na odmeravanje kazne. Panel Vrhovnog suda je, u skladu sa pravilom 194(1)(b) Pravilnika, vratio stvar na rešavanje panelu Apelacionog suda i uputio ga da razmotri mogućnost ublažavanja kazne izrečene g. Mustafi, uzimajući u obzir obrazloženje iz odluke panela Vrhovnog suda. Dana 10. septembra 2024, panel Apelacionog suda smanjio je kaznu g. Mustafe sa 22 na 15 godina zatvora, u šta se uračunava vreme provedeno u pritvoru.

Panel napominje da član 44(2) Zakona ne upućuje na konkretne odredbe iz domaćeg zakona, ali da izričito propisuje da Specijalizovana veća moraju da navedu raspon kazni predviđen merodavnim odredbama kosovskih zakona prema podtačkama (a) i (b). U tom kontekstu, shodno načelu lex mitior, Specijalizovana veća su dužna da razmotre najblaži raspon kazni iz relevantnih kosovskih zakona. Panel koji odmerava kaznu potom uzima taj raspon kazni u obzir kada donosi odluku o kazni zatvora.

KSC-SC-2024-02/F00018, Odluka po zahtevima Saljiha Mustafe za zaštitu zakonitosti, 29. jul 2024, stav 87.

Dana 9. septembra 2024, panel Vrhovnog suda odbio je zahtev Hadžija Šalje za zaštitu zakonitosti, zaključivši da nije došlo do bitne povrede postupka ni od strane sudije za prethodni postupak, koji je izdao prvi nalog za zadržavanje g. Šalje u pritvoru, ni od strane panela Apelacionog suda, koji je potvrdio tu odluku. Šalja je u žalbi tvrdio da sudija za prethodni postupak na

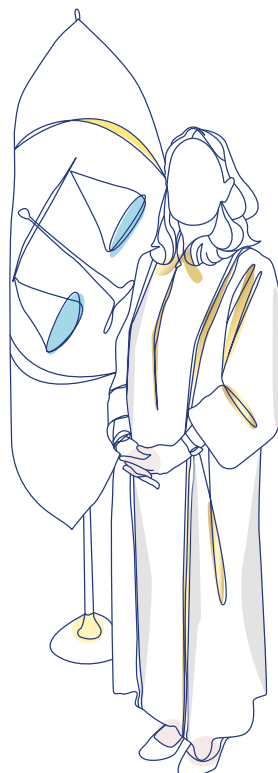
prvobitnom stupanju pred sud nije obrazložio svoju odluku o produženju pritvora.

Panel Vrhovnog suda je zatim odbio Šaljin zahtev za preispitivanje te odluke, zaključivši da Šalja nije pokazao da je napravljena greška u obrazloženju ili da je došlo do sudske greške.

Panel ističe da je na prvom stupanju pred sud, sudija za prethodni postupak pozvao g. Šalju, u prisustvu njegovog branioca, da iznese sva eventualna sporna pitanja vezana za hapšenje, dovođenje u Hag i pritvor. Gospodin Šalja je odgovorio da nema ništa da doda i da je „sve u redu“, na šta je sudija za prethodni postupak doneo odluku o daljem zadržavanju g. Šalje u pritvoru. Drugim rečima, sudija za prethodni postupak dao je g. Šalji priliku da iznese svoje komentare u vezi s pritvorom, shodno članu 5(3) Evropske konvencije o ljudskim pravima, te je nakon što je čuo odgovor g. Šalje potvrdio odluku o produženju mere pritvora, u skladu sa relevantnom praksom Evropskog suda za ljudska prava.

KSC-BC-2023-10/PL001/F00006, Odluka po zahtevima Hadžija Šalje za zaštitu zakonitosti, 9. septembar 2024, stav 42.

Panel Vrhovnog suda rešavao je i po zahtevu koji su g. Mustafa i tužilaštvo podneli 9, odnosno 10. decembra 2024, u vezi sa odlukom panela Apelacionog suda da kaznu izrečenu g. Šalji smanji na 15 godina zatvora. Krajem 2024. godine panel Vrhovnog suda još uvek nije bio doneo odluku o tim zahtevima.

Specijalizovano veće Ustavnog suda je tokom 2024. godine rešavalo različite zahteve za ocenu ustavnosti.

Dana 24. aprila 2024, Specijalizovano veće Ustavnog suda donelo je odluku po zahtevu za ocenu ustavnosti koji su 3. aprila 2023. podneli Sabit Januzi, Ismet

Bahtijari i Hadži Šalja, vezanom za ustavnost Pravilnika SVK o pravnoj pomoći. Specijalizovano veće Ustavnog suda proglasilo je zahtev za ocenu ustavnosti nedopuštenim, budući da Ustav Kosova i Zakon ne omogućavaju pojedincima da podnose zahteve o saglasnosti propisa sa Ustavom.

Veće na početku konstatuje da Pravilnik o pravnoj pomoći iz 2024. godine predviđa na koje sve načine podnosioci zahteva mogu osporiti odluku sekretara u vezi sa isplatom pravne pomoći. Veće u vezi s tim podseća da, u skladu sa članom 113(7) Ustava, kao i članom 49(3) Zakona i Pravilom 20(1)(a) Poslovnika Specijalizovanog veća Ustavnog suda, pojedinac može uputiti stvar veću tek nakon što iscrpi sva druga delotvorna pravna sredstva koja zakon predviđa u vezi sa navodnim kršenjem. Veće primećuje da podnosioci zahteva, koliko je do sada poznato, nisu zatražili pravnu pomoć, niti je doneta odluka o njihovoj materijalnoj ugroženosti. Drugim rečima, podnosioci zahteva nisu ukazali na neku konkretnu odluku donetu na osnovu Pravilnika o pravnoj pomoći iz 2024. godine, niti da je tom odlukom narušeno neko od njihovih prava.

KSC-CC-2024-23/F00006, Odluka po zahtevu Sabita Januzija, Ismeta Bahtijarija i Hadžija Šalje upućenom panelu Ustavnog suda za ocenu ustavnosti Pravilnika o pravnoj pomoći Specijalizovanih veća, 24. april 2024, stav 16.

Dana 31. maja 2024, Specijalizovano veće Ustavnog suda donelo je odluku po zahtevu Nasima Haradinaja za ocenu ustavnosti zbog navodnih povreda njegovih individualnih prava i sloboda tokom krivičnog postupka vođenog pred SVK. Specijalizovano veće Ustavnog

suda je u odluci proglasilo deo njegovog zahteva nedopuštenim, a ostatak odbio, zaključivši da nije došlo do povrede Ustava Republike Kosovo ili odredbi Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Veće konstatuje da podnosilac zahteva nikada nije tvrdio da su nepoznate osobe koje su mu dostavile tri kompleta poverljivog materijala, niti bilo ko drugi, pokušali da ga, bilo u trenutku dostave ili nakon toga, primoraju da izvrši protivzakonita dela. Naprotiv, podnosilac zahteva je bio samo primalac poverljivih dokumenata koje su mu dostavile nepoznate osobe. Stoga je na njemu bilo da na predmetne događaje reaguje u skladu sa zakonom. Umesto toga, podnosilac zahteva je svojom slobodnom voljom svesno odlučio da postupi protivzakonito.

KSC-CC-2023-22/F00011, Odluka po zahtevu za ocenu ustavnosti koji je Nasim Haradinaj podneo Specijalizovanom veću Ustavnog suda, 31. maj 2024, stav 112.

Dana 15. decembra 2024, Specijalizovano veće Ustavnog suda donelo je odluku kojom je odbilo zahtev za ocenu ustavnosti, koji je Hašim Tači podneo zbog toga što su uvođenjem specijalnog režima istražnih radnji tokom sudskog pritvora u pritvorskom objektu SVK povređena njegova osnovna prava, garantovana Ustavom Kosova i Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Krajem 2024. godine Specijalizovano veće Ustavnog suda rešavalo je i zahteve za ocenu ustavnosti koje su podneli Saljih Mustafa i Hadži Šalja. Očekuje se da će odluke po tim zahtevima biti donete početkom 2025.

Dana 8. aprila 2024, predsednica SVK Ekaterina Trendafilova odbila je zahtev Hašima Tačija da se sudija Nikola Giju zameni s funkcije sudije pojedinca u predmetu KSC-BC-2018-01 zbog toga što je imenovan za sudiju Međunarodnog krivičnog suda. Predsednica je objasnila da sudiju može da zameni samo ako on zbog drugih aktivnosti ili obavljanja druge funkcije više nije u stanju da izvršava svoje sudijske dužnosti, što nije bio slučaj kad je reč o sudiji Nikoli Gijuu.

Pored toga, predsednica SVK je bez daljeg razmatranja odbacila alternativni zahtev odbrane za diskvalifikaciju sudije Gijua. Predsednica SVK je, između ostalog, konstatovala da je zahtev neosnovan i da odbrana nije argumentovala svoju tvrdnju da to što je sudija Giju imenovan za sudiju drugog suda, čija se nadležnost ne preklapa sa nadležnošću ovog suda, utiče na njegovu nezavisnost.

Predsednica dalje napominje da g. Tači ne iznosi nijedan argument o tome kako činjenica da je sudija Giju imenovan za sudiju na [Međunarodnom krivičnom sudu] – sudu čija se nadležnost ne preklapa sa nadležnošću Specijalizovanih veća – utiče na njegovu nezavisnost. Isto tako, g. Tači nije objasnio koja su to uputstva koja bi predsednici dva suda mogli da daju sudiju Gijuu, osim uputstava vezanih za administrativna pitanja ili dodelu predmeta, koja pak nemaju nikakav uticaj na njegovu nezavisnost. U stvari, g. Tači meša argumente vezane za raspoloživost sudije Gijua, što je administrativna stvar o kojoj odlučuje predsednica, s pitanjem njegove sudijske nezavisnosti.

KSC-BC-2018-01/F00630, Odluka po zahtevu odbrane za zamenu ili izuzeće sudije, 8. april 2024, stav 17.

Predsednica Trendafilova

Dana 12. oktobra 2023, predsednica Trendafilova donela je prvu odluku SVK o ublažavanju ili izmeni kazne. Predsednica je donela odluku o izmeni kazne izrečene Gucatiju, i odobrila njegov povratak na Kosovo uz određene uslove, najkasnije do 18. oktobra 2023. Dana 12. decembra 2023, nakon što je od sekretara suda dobila izveštaj o Haradinajevom vladanju u pritvorskom objektu, predsednica je donela odluku o izmeni kazne, kojom je odobrila njegov povratak na Kosovo, uz određene uslove, 14. decembra 2023. ili približno tog datuma.

Dana 13. juna 2024, predsednica Trendafilova uputila je Haradinaju poslednje upozorenje da se pridržava svih uslova iz odluke o izmeni kazne iz decembra 2023. Predsednica je upozorenje uputila nakon što ju je sekretar suda obavestila da je Haradinaj tokom prethodnih meseci bio u kontaktu s medijima i davao im intervju, a da za to nije zatražio saglasnost, kako je propisano u odluci predsednice.

Hisni Gucati i Nasim Haradinaj izdržali su celu kaznu, bez ponovnih incidenata, 24. decembra 2024. To je prvi predmet pred SVK u kojem je okončana faza izvršenja kazne.

2

Aktivnosti predsednika i sudija SVK

Sudije SVK upisane u Listu međunarodnih sudija SVK obavljaju svoje dužnosti po potrebi i isključivo na zahtev predsednika. Prema članu 26 Zakona, sudije ne primaju naknadu niti uživaju druge prinadležnosti samim tim što su upisani u Listu sudija, već samo onda kada ih predsednik rasporedi na neku od službenih dužnosti. Raspoređene sudije svoje dužnosti, u meri u kojoj je to moguće, obavljaju na daljinu.

U julu 2023, raspisan je konkurs za predlaganje sudija koji će biti upisani u Listu rezervnih međunarodnih sudija da bi se obezbedio kontinuiran i neometan rad SVK. Konkurs je bio otvoren do 15. marta 2024. Izabrane sudije biće upisane u Listu samo ako je broj sudija na njoj nedovoljan. Rezervna lista međunarodnih sudija postoji da bi se sudije koje daju ostavke mogle zameniti bez odlaganja i tako sprečili zastoji u postupcima.

Dana 6. juna 2024, Organ za imenovanje, general-major Đovani Pjetro Barbano, upisao je sutkinju Maržori Maselo (Francuska) u Listu međunarodnih sudija u skladu sa članom 28(4) Zakona. Sutkinja Maselo je istog dana položila svečanu zakletvu.

Sutkinja Maselo je imenovana nakon što se sudija Nikola Giju, postavši sudija Međunarodnog krivičnog suda, povukao s Liste međunarodnih sudija. Sutkinja Maselo je zamenila sudiju Gijua na funkciji sudije pojedinca i sudije za prethodni postupak u predmetima u kojima je on postupao.

Sudija Maržori Maselo

Dana 3. decembra 2024, Organ za imenovanje upisao je sudiju Pjotra Hofmanskog (Poljska) u Listu međunarodnih sudija u skladu sa članom 28(4) Zakona. Sudija Hofmanski položio je svečanu zakletvu 9. decembra 2024.

Nakon što je sudija Antonio Balsamo dao ostavku na mesto sudije Specijalizovanog veća Ustavnog suda, na tu funkciju je imenovan sudija Hofmanski. Organ za imenovanje je postavio sudiju Hofmanskog za jednog od troje sudija Specijalizovanog veća Ustavnog suda u skladu sa članom 26(5) Zakona.

Sudija Pjotr Hofmanski

a.

GODIŠNJE PLENARNO ZASEDANJE

Dana 24. marta 2024, sudije su se okupile u SVK na devetom plenarnom zasjedanju. Tokom zasjedanja, predsjednica SVK je informisala sudije o novostima u vezi s tekućim institucionalnim pitanjima. Sudije su saslušale izlaganja specijalizovane tužiteljke i predsjednika Izvršnog odbora Nezavisnog predstavničkog tela specijalizovanih branilaca, kao i sekretara SVK, od kojih su dobile informacije o najnovijim događajima.

Pored toga, sudije su imale priliku da saslušaju prezentacije dva spoljna stručnjaka o pitanjima iz oblasti međunarodnog krivičnog prava.

Deveto plenarno zasjedanje sudija SVK, 15. mart 2024.

b.

OKUPLJANJE SUDIJA

Dana 6. decembra 2024, sudije su se okupile na kolokvijumu u Hagu, na kojem su renomirani stručnjaci održali prezentacije i vodili razgovor sa sudijama o pitanjima iz oblasti međunarodnog krivičnog pravosuđa.

Sudije na Listi međunarodnih sudija

Sudija Ekaterina Trendafilova
Predsednik
(Bugarska)

Sudija Čarls L. Smit III
Potpredsednik
(Sjedinjene Američke Države)

Sudija Vidar Stensland
Sudija Ustavnog suda
(Norveška)

Sudija Rumen Nenkov
Sudija Ustavnog suda
(Bugarska)

Sudija Pjotr Hofmanski
Sudija Ustavnog suda
(Poljska)

Sudija Romina Inkuti
Rezervni sudija ustavnog suda
(Italija)

Sudija Kristine van den
Vajngart
(Belgija)

Sudija Mišel Pikar
(Francuska)

Sudija Tomas Laker
(Nemačka)

Sudija Emilio Gati
(Italija)

Sudija Roland Dekers
(Holandija)

Sudija Antonio Balsamo
(Italija)

Sudija Kaj Ambos
(Nemačka)

Sudija Kenet Roberts
(Kanada)

Sudija Mapi Felt-Folja
(Holandija)

Sudija Kristof Barte
(Nemačka)

Sudija Vladimir Mikula
(Češka Republika)

Sudija Genel Metro
(Švajcarska)

Sudija Žilber Biti
(Francuska)

Sudija Danijel Fransen
(Belgija)

Sudija Fergal Gejnor
(Irska)

Sudija Nina Jergensen
(Norveška)

Sudija Maržori Maselo
(Francuska)

Tokom 2024, predsednica Trendafilova redovno je obaveštavala javnost i zainteresovane aktere o aktivnostima SVK. U tom cilju, predsednica se u Hagu i Briselu sastajala sa predstavnicima institucija EU, država članica EU, trećih država kontributora, države domaćina i Kosova. Pored toga, predsednica je bila u kontaktu sa šefom Misije EU za vladavinu prava na Kosovu, general-majorom Đovanijem Pjetrom Barbanom, kada je to iziskivao rad SVK.

Predsednica je bila u poseti Kosovu od 7. do 9. oktobra 2024. Tokom posete, predsednica se sastala sa ministarkom pravde Kosova, njenom ekselencijom Albulenom Hadžiju, kao i predstavnicima međunarodne zajednice, uključujući ambasadore država članica EU i trećih država kontributora na Kosovu, specijalnim predstavnikom EU za Kosovo i šefom Misije EU za vladavinu prava na Kosovu.

Dana 13. novembra 2024, predsednica Trendafilova je imala onlajn sastanak sa predstavnicima građanskog društva i novinarima s Kosova, informisala ih o postupcima koji se vode pred SVK i odgovarala na njihova pitanja.

Predsednica Ekaterina Trendafilova na onlajn susretu sa predstavnicima građanskog društva s Kosova, 13. novembar 2024.

Naša je dužnost da vodimo brigu o ljudima koji odluče da dođu i svedoče na sudu. Jedan od razloga za izmeštanje suda, za konkretno taj element rada ovog suda, jeste upravo zaštita lica, i ja od svog prvog dolaska na Kosovo ponavljam da ni najbolja presuda, vrhunska presuda ne bi ništa vredela ako bi bila narušena bezbednost ljudi.

Predsednica Trendafilova, onlajn susret sa predstavnicima građanskog društva s Kosova, 13. novembar 2024.

Dana 27. novembra 2024, predsednica se u Briselu sastala sa nekoliko ambasadora iz Političko-bezbednosnog odbora EU, direktorom za Evropu i centralnu Aziju Evropske službe za spoljno delovanje, g. Matijem Masikasom, komandantom za civilne operacije, g. Stefanom Tomatom, i članovima Odbora za civilne aspekte upravljanja kriznim situacijama, s kojima je razgovarala o pitanjima od značaja za rad SVK, kao što je hitno sklapanje bilateralnih sporazuma o izvršenju kazni.

SPOLJNI ODNOSI

Spoljni odnosi

Sa intenziviranjem sudskih aktivnosti, predsednica i sekretar i dalje su imale vodeću ulogu u informisanju javnosti na Kosovu i u regionu o tome na koji način se Specijalizovana veća staraju o tome da sudski postupci budu pravični, bezbedni i efikasni, u skladu sa najvišim standardima međunarodnog krivičnog pravosuđa.

Od 26. do 28. januara 2024, predsednica i sekretar bile su u poseti Sijera Leoneu, gde su učestvovala na konferenciji posvećenoj nasleđu Specijalnog suda za Sijera Leone, na kojoj se raspravljalo, između ostalog, i o pitanjima od značaja za rad SVK.

Dana 19. marta 2024, predsednica, sekretar i specijalizovana tužiteljka sastale su se u sedištu Specijalizovanih veća i Specijalizovanog tužilaštva sa gđom Emili Rakhorst, zamenicom šefa Misije EU za vladavinu prava na Kosovu (Euleks).

Dana 12. aprila 2024, predsednica, sekretar i specijalizovana tužiteljka primile su u prostorijama suda šefa Euleksa i Organ za imenovanje, general-majora Đovanija Pjetra Barbana, s kojim su razgovarale o tekućim aktivnostima Specijalizovanih veća, Specijalizovanog tužilaštva i podršci Euleksa radu suda.

Dana 21. juna 2024, sekretar i specijalizovana tužiteljka sastale su se u prostorijama suda i tužilaštva sa g. Edoardom Manfredinijem, šefom evropskog sektora za planiranje i vođenje civilnih operacija u okviru Evropske službe za spoljno delovanje.

Dana 12. jula 2024, predsednica, sekretar i specijalizovana tužiteljka sastale su se u prostorijama suda sa general-majorom Đovanijem Pjetrom Barbanom, šefom Euleksa.

Dana 4. septembra 2024, predstavnik predsednice, sekretar i specijalizovana tužiteljka primili su u prostorijama suda gđu Emili Rakhorst, zamenicu šefa Euleksa.

Dana 6. novembra 2024, predsednica i sekretar su učestvovala na skupu posvećenom tematskoj analizi faze rada nakon okončanja pravosudnog ciklusa Međunarodnog rezidualnog mehanizma za krivične sudove, u organizaciji Rezidualnog mehanizma i Međunarodnog komiteta Crvenog krsta.

Dana 8. decembra 2024, tokom redovnog godišnjeg brifinga, rukovodioci SVK informisali su predstavnike država članica EU i trećih država kontributora na službi u Hagu o aktuelnostima u radu SVK i ST.

Predsednica i sekretar primile su u prostorijama SVK i predstavnike diplomatskog kora, međunarodnih institucija i državnih organa, kao što su ambasadori država članica EU na službi u Holandiji, ambasador Holandije za međunarodne organizacije; nemački državni ministar, Njena ekscelencija Katja Keul s delegacijom; Njegova ekscelencija Erik Nusbaumer, predsednik Nacionalnog saveta Švajcarske s delegacijom; još jedna nemačka delegacija, delegacija iz Filipina; rukovodstvo Međunarodnog krivičnog suda; delegacija sudija iz Jermenije i delegacija sudija iz Ukrajine.

Predsednica Ekaterina Trendafilova sa delegacijom sudija iz Jermenije, 2. juli 2024.

Predsednica Trendafilova i sekretar SVK Fidelma Donlon s Njegovom ekscelencijom Erikom Nusbaumerom, predsednikom Nacionalnog saveta Švajcarske, 1. oktobar 2024.

2024

SPECIJALIZOVANA VEĆA KOSOVA

NAJZNAČAJNIJI DOGAĐAJI 2024.

Postupci u toku u 5 predmeta protiv
13 optuženih

Doneta prvostepena presuda u
jednom predmetu

Sklopljena 3 sporazuma
o krivici

Održano 128 javnih sednica na
3 jezika suda

Svedočila 72 svedoka

Paneli doneli 840 odluka i naloga

Prevedena 864 dokumenta koji
broje 11.509 stranica

13 žrtava dobilo status učesnika
u postupku u tri predmeta

92.000 pristupa prenosu na
vebsajtu, više od 540 učesnika
na informativnim javnim
skupovima o sudu na Kosovu

SEKRETARIJAT

Sekretarijat

Sekretarijat je zadužen za administrativne poslove Specijalizovanih veća Kosova (SVK) i Specijalizovanog tužilaštva (ST). Sekretarijat obezbeđuje podršku na neutralan i nezavisan način preko svog Odeljenja za administraciju i Odeljenja za sudske poslove. Sekretarijatom rukovodi sekretar, dr Fidelma Donlon, koja se konsultuje s predsednikom suda i specijalizovanim tužiocem o institucionalnim pitanjima.

Administrativne funkcije koje Sekretarijat obavlja obuhvataju budžet i finansije, nabavku, informacionu tehnologiju, održavanje objekta, kadrovska pitanja i bezbednost. U poslove sudske podrške spadaju pružanje zaštite i podrške svedocima, vođenje imenika branilaca i zastupnika, vođenje sistema pravne pomoći i procesa učešća žrtava, usluge pismenog i usmenog prevođenja, organizacija rada u sudnici i rukovođenje pritvorskim objektom SVK.

Tokom 2024, službenici Sekretarijata su svojim izuzetno kvalitetnim radom, pod rukovodstvom sekretara, doprineli uspešnom upravljanju administrativnim poslovima Specijalizovanih veća i Specijalizovanog tužilaštva i vođenju pravičnih, bezbednih i efikasnih sudskih postupaka. To je obuhvatalo rukovođenje sistemom odobravanja i nadziranja poseta u pritvorskom objektu SVK, u skladu sa odlukom pretresnog panela, izvršenje naloga o reparacijama u predmetu *Mustafa*, ocenu imovnog stanja i potrebe za pravnom pomoći, brigu o bezbednosti i socijalnim potrebama lica koja dolaze da svedoče, prevođenje sudskih odluka i presuda, kao i puštanje jednog lica na slobodu uz kauciju, organizovanje odlaska pritvorenika na Kosovo pod nadzorom suda i dovođenje u pritvorski objekat SVK trojice optuženih koje je Specijalizovano tužilaštvo uhapsilo na Kosovu. Pored toga, primarni cilj aktivnosti programa *Outreach* i dalje je bilo održavanje dijaloga s javnošću na Kosovu i Sudskom informativnom mrežom, kao i tačno informisanje o radu suda i postupcima koji se na njemu vode.

Rad SVK i ST se najvećim delom finansira sredstvima Evropske unije. Sekretar potpisuje sporazum o grantu u ime SVK i ST. Aktivnosti programa *Outreach* na Kosovu od 2018. godine finansira vlada Švajcarske.

Sekretar Fidelma Donlon

Sekretar se stara da se sredstva iz budžeta SVK i ST racionalno koriste. U skladu s važećim propisima, sprovode se interne i eksterne revizije rada suda. Do kraja 2024. izvršeno je 20 eksternih revizija i nisu utvrđene nikakve nepravilnosti.

Zajedno sa predsednicom i specijalizovanom tužiteljkom, sekretar je tokom 2024. godine održala više brifinga i bilateralnih susreta sa predstavnicima država članica EU i trećih država kontributora. Njihova podrška je od ključnog značaja za uspeh rada suda, naročito kad je reč o sporazumima o saradnji u oblasti izvršenja kazni i zaštite svedoka.

SVK pružaju pravnu pomoć osumnjičenima i optuženima koji nemaju dovoljno sredstava da plate troškove odbrane. Početkom 2024, sekretar je usvojila revidiranu verziju Pravilnika o pravnoj pomoći SVK, u kojoj je uvedena razlika u predviđenoj maksimalnoj naknadi za branioce koji pružaju pravnu pomoć u predmetima međunarodnih krivičnih dela i predmetima krivičnih dela protiv pravosuđa. Visina pravne pomoći se i dalje određuje za svaku fazu postupka odvojeno, uzimajući u obzir složenost konkretnog predmeta i nakon što se utvrdi da je optuženi slabog imovinskog stanja. Većina optuženih pred SVK opredelila se samo za pravnu pomoć koju im pruža Vlada Kosova.

Jedan od strateških prioriteta sekretara tiče se upravljanja dokumentacijom i njenog čuvanja. Tokom 2024. se dalje radilo na poboljšanju Registra informacionih dobara SVK, koji sada sadrži više od 23TB materijala. Pored toga, radilo se na dokumentaciji o bezbednim metodama čuvanja i stavljanja na raspolaganje spisa vezanih za administraciju, sudsku podršku kao i za konkretne predmete, za potrebe budućeg rezidualnog mehanizma i sudskog arhiva.

Višegodišnji rad više službi na ažuriranju elektronskog sistema za rad u sudnici *Legal Workflow* kulminirao je 2024. godine, kada je ceo sistem uspešno ažuriran i u njega preneti celokupna dokumentacija.

Do kraja 2024, kroz sistem *Legal Workflow* je obrađeno ukupno 10.120 podnesaka i odluka, kao i 260.993 obelodanjena dokumenta. Samo tokom 2024, obrađeno je 2.848 podnesaka i odluka i 4.332 obelodanjena dokumenta.

Sekretarijat je nastavio blisku saradnju s državom domaćinom tokom cele 2024. godine. Na osnovu Sporazuma s državom domaćinom i drugih sporazuma o saradnji, organi države domaćina pružaju usluge kao što su prevoz pritvorenika, usluge vezane za pritvor i bezbednost. Za rad na Kosovu, Specijalizovana veća se i dalje oslanjaju na važnu podršku Misije Evropske unije za vladavinu prava na Kosovu.

1

Kabinet sekretara

Kabinet sekretara pomaže sekretaru u izvršenju zadataka. Kabinet sekretara vrši niz pravnih i drugih funkcija vezanih za sudske postupke i administrativne poslove suda, odnose s državom domaćinom i diplomatskim korom, odnose s javnošću i program *Outreach*, kao i pitanja vezana za izveštavanje i protokol. Kabinet sekretara u svom delokrugu ima i poslove vezane za upravljanje informacijama, kao i poslove u vezi s bezbednošću informacija.

Tokom 2024, pravni tim Kabineta sekretara savetovao je sekretara o brojnim pitanjima, uključujući primenu sistema pravne pomoći SVK, pitanja pritvora, upućivanje različitim ustanovama zahteva za pomoć i saradnju, izvršenje sudskih naloga i druga operativna pitanja. Jedan od važnijih zadataka tima bio je podrška sekretaru u uspostavljanju efikasnog sistema za izvršenje naloga o izmeni uslova pritvora i efikasnu dodelu pravne pomoći. Pored toga, pravni tim je pružao pravnu pomoć u svim pitanjima koja se tiču dobrog opšteg upravljanja, uključujući i kadrovska pitanja. Pravni tim je u ime sekretara u sudskim postupcima pred SVK podneo 468 podnesaka o pitanjima kao što su efikasno obavljanje sudskih poslova, pritvor, pravna pomoć i zaštita svedoka.

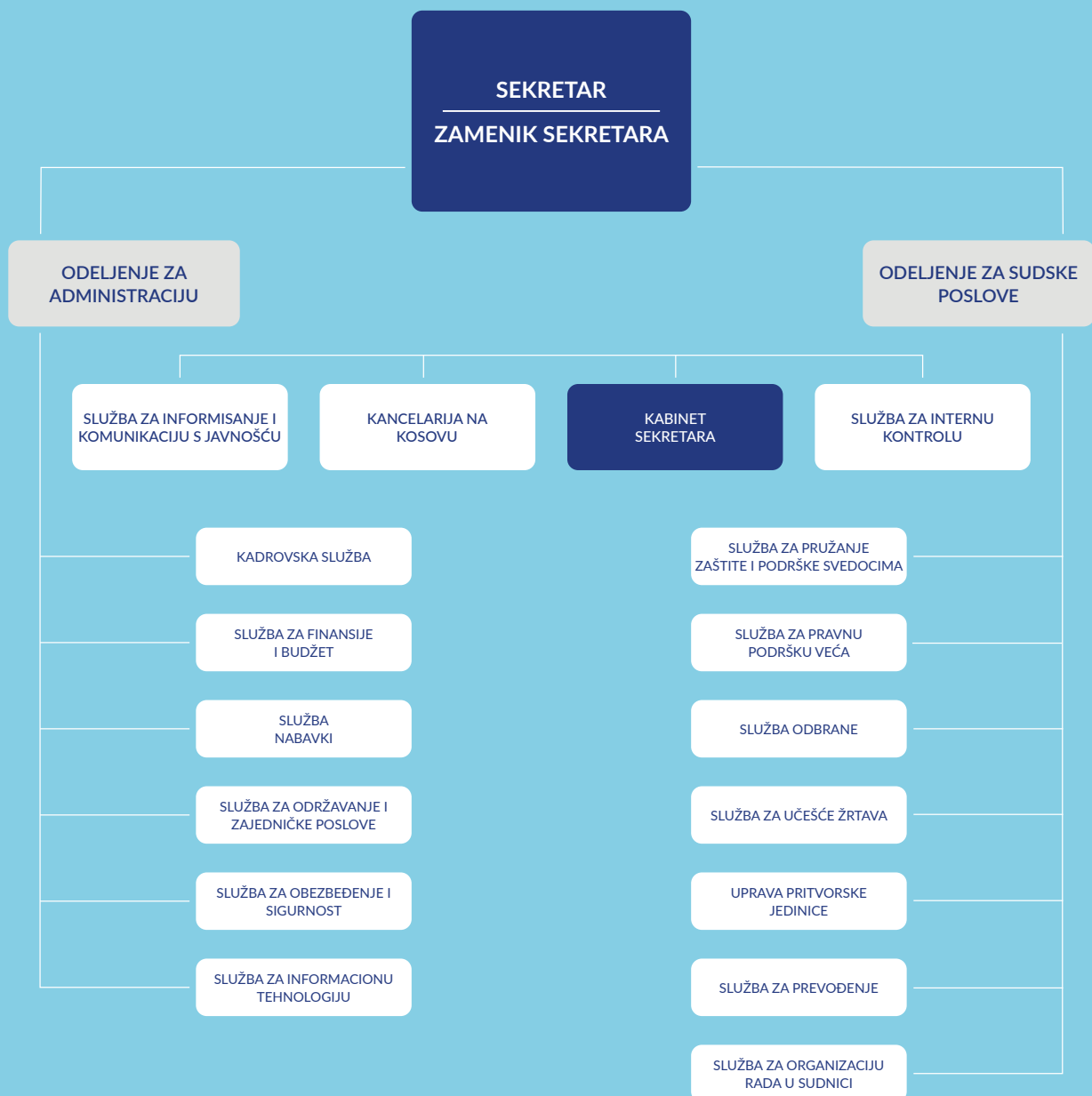
Kabinet sekretara je nastavio da pruža podršku sekretaru u sklapanju sporazuma sa državama o saradnji iz oblasti izvršenja kazni i zaštite svedoka.

Zadatak Kabineta sekretara je i koordinacija i pripremanje izveštaja SVK, kao i primena internih protokola. Pored toga, Kabinet sekretara nadzire rad službi zaduženih za upravljanje dokumentacijom i dokaznim materijalom, koji je urodio uspešnim poboljšanjem i migracijom datoteke u elektronskom sistemu za organizaciju rada u sudnici, što je značajan korak dalje ka stvaranju arhive SVK. Konkretnije, tokom 2024. godine, radna grupa za upravljanje dokumentacijom i njeno čuvanje iznela je predloge tehničkih aspekata arhive SVK koja bi omogućila dugoročno čuvanje materijala i nepovredivost njegovog sadržaja, u skladu s međunarodnim standardima. Kabinet Sekretara je izneo i svoje mišljenje o tome kako bi se dokumentacija i arhiva SVK u budućnosti mogli preneti u rezidualni mehanizam. U okviru tog projekta, tim za upravljanje informacijama je izvršio temeljnu analizu Registra informacionih dobara SVK, kako u fizičkoj, tako i u digitalnoj formi, koji ukupno iznosi 23TB i 229 metara materijala, kako bi sekretar mogla da ga usvoji i odredi rokove čuvanja.

Tim za upravljanje informacijama je nastavio da pruža bibliotekarske usluge i podršku istraživačkom radu zainteresovanim licima. Specijalizovana veća su 2024. poboljšala svoje onlajn bibliotekarske usluge kako bi se omogućilo neometano korišćenje materijala, naročito korisnicima koji rade onlajn. Primljeno je i obrađeno ukupno 314 zahteva za istraživački rad iz interne zbirke SVK, biblioteke Palate pravde i njene institucionalne mreže.

Tim za bezbednost informacija pružao je savetodavnu i stručnu pomoć u pogledu razvoja efikasnog sistema bezbednosti informacija i primene proverenih metoda i standarda iz te oblasti u SVK.

Tokom 2024, ažurirana je politika upravljanja bezbednošću informacija u SVK i pokrenuti su projekti za unapređenje kibernetičke bezbednosti i bezbednosti informacija u celom sudu. Urađeno je nekoliko bezbednosnih provera ključnih informacionih sistema koji se koriste u radu suda, uključujući sistem za prevođenje *MultiTrans* i elektronski sistem za rad u sudnici *Legal Workflow*. Osim toga, tim za bezbednost informacija preduzeo je korake za dalje podizanje svesti zaposlenih o kibernetičkoj bezbednosti i bezbednosti informacija, između ostalog, tako što je organizovao obuku o bezbednosti informacija preko platforme Evropske službe za spoljno delovanje, periodično slao informativne biltene i organizovao simulacije *phishinga*.

Služba za informisanje i komunikaciju s javnošću

S obzirom na suđenja koja se vode u Hagu, Specijalizovana veća se staraju da javnost na Kosovu i širu javnost što bolje upoznaju sa tekućim postupcima kroz komunikaciju i aktivnosti programa *Outreach*, i u tom cilju organizuju interaktivne skupove za informisanje javnosti, imaju dobro razrađen program za posetioce, održavaju česte kontakte s novinarima i objavljuju informacije onlajn. Služba za informisanje i komunikaciju s javnošću objavljuje sav materijal na tri jezika suda: albanskom, srpskom i engleskom.

Tokom 2024. godine, u postupcima pred SVK bilo je mnogo značajnih sednica, koje su mediji na Kosovu i u regionu pomno pratili. U kosovskim medijima se skoro svakodnevno izveštavalo o javno emitovanim svedočenjima svedoka u predmetu protiv Hašima Tačija i saoptuženih, kao i o podnescima strana u postupku. Interesovanje i pitanja medija i šire javnosti izazvali su i donošenje druge prvostepene SVK presude za ratne zločine, u julu 2024, u predmetu protiv Pjetera Šalje, kao i odluke panela Vrhovnog suda i panela Apelacionog suda u predmetu protiv Saljiha Mustafe, takođe vezanom za ratne zločine.

Pored toga, sudija za prethodni postupak je 4. septembra 2024. prosledio Pretresnom panelu I predmet *Januzi i drugi*, koji se vodi po optužbama za krivična dela protiv pravosuđa. Pre zakazanog početka

suđenja, sva trojica optuženih u ovom predmetu sklopila su sa Specijalizovanim tužilaštvom sporazum o priznanju krivice. Krajem 2024. godine počeo je prethodni postupak u još jednom predmetu po optužbama za krivična dela protiv pravosuđa izvršena u postupku *Tači i drugi*.

Tokom cele godine širom Kosova održavani su skupovi u okviru programa *Outreach*, na kojima su prisutni imali priliku da predstavnicima suda postavljaju pitanja, iznesu svoje stavove i dobiju informacije iz prve ruke o aktivnostima SVK. Sud je nastavio sa emitovanjem informativnih video-klipova na vodećim kosovskim televizijskim stanicama, kao i sa redovnim objavljivanjem informacija o postupcima na svom veb sajtu i društvenim mrežama.

U okviru svog programa za posetioce Specijalizovana veća omogućavaju studentima i pravnicima da posete javni prostor u zgradi suda, prate suđenja i učestvuju u interaktivnim prezentacijama. Protekla godina je zabeležila znatan porast interesovanja međunarodnih studenata i pravnika za rad suda, te je sud tokom godine primio 75 grupa posetilaca. U septembru 2024. Specijalizovana veća su učestvovala u Danu otvorenih vrata u Hagu, tokom kojeg je javnosti omogućeno da poseti sud, upozna se s njegovim radom i obide objekat.

Studenti u poseti SVK, 29. oktobar 2024.

2.1 Odnosi sa sredstvima javnog informisanja

Tokom cele 2024. godine, Služba za informisanje i komunikaciju s javnošću održavala je redovne kontakte sa sredstvima javnog informisanja. Zahvaljujući nedeljnim brifinzima za medije, koji se simultano prevode na sva tri jezika suda i mogu se pratiti iz bilo kog dela sveta, novinari su dobijali najnovije informacije o postupcima i imali priliku da postavljaju pitanja. Pored toga, portparoli SVK obradili su 165 individualnih pitanja novinara odgovarajući na upite u roku od 24 sata i dali 17 dužih intervjuva medijima sa Kosova i iz regiona.

Rukovodioci SVK nastavili su da doprinose ostvarenju cilja SVK da izveštavaju javnost o radu suda i postupcima koji se na njemu vode. Predsednica SVK dala je protekle godine tri duža intervjuva za medije, a u novembru 2024. se na dva onlajn skupa obratila predstavnicima građanskog društva.

Mediji s Kosova i drugih zemalja pomno su pratili zbivanja u sudnici. U predmetu protiv Tačija i saoptuženih, nastavljeno je izvođenje dokaza i svedočenje svedoka tužilaštva. Usled potrebe da se zaštite svedoci, svedočenja u nekoliko slučajeva nisu bila javna, ali su iskazi većinom dati na javnoj sednici i mogli su se pratiti na veb sajtu SVK na albanskom, srpskom i engleskom. Predstavnici medija mogli su takođe uživo da prate zasedanja u prostorijama SVK iz posebnog medijskog centra blizu galerije za posetioce.

U okviru svojih kontakata sa zainteresovanim medijima sa Kosova i iz regiona, Služba za informisanje i komunikaciju s javnošću se sastajala sa glavnim urednicima vodećih medija Kosova, a portparoli suda su održali veći broj okruglih stolova za novinare u Prištini. Tokom 2024. godine, održano je šest takvih skupova, na kojima su novinari dobili detaljnije informacije i imali priliku da postavljaju pitanja. Pored toga, posle svakog takvog brifinga, novinarima je omogućeno da obave razgovor s portparolima pred kamerama.

Portparol SVK Majkl Dojl tokom intervjuja za
ATV Kosovo

Portparol SVK Angela Grip tokom intervjuja za
Klan Kosova

Portparol SVK Majkl Dojl na nedeljnom
onlajn brifingu za novinare

2.2 Program za komunikaciju i približavanje javnosti *Outreach*

Dijalog sa javnošću na Kosovu o mandatu i postupcima pred SVK su prioritet ovog suda od samog početka sudskog rada u 2017. godini. Program *Outreach* se s vremenom razvijao, ali uvek imajući u vidu da, zbog toga što se postupci odvijaju van Kosova, može doći do nesporazuma ili propusta u informisanju. Iskustva drugih izmeštenih sudova ukazala su na potrebu za sveobuhvatnim i efikasnim programom *Outreach*.

Zahvaljujući velikodušnoj finansijskoj podršci Švajcarske, Specijalizovana veća su od 2018. godine održala 185 skupova, posredstvom kojih je uspostavljen direktan kontakt sa više od 4.000 lica širom Kosova. Tim programa *Outreach* svakog meseca je odlazio na Kosovo i sastajao se sa studentima, predstavnicima građanskog društva, udruženjima žrtava, novinarima i drugima, na skupovima organizovanim u saradnji sa organizacijama građanskog društva. Svaki skup bio je prilagođen interesima publike i osmišljen tako da podstakne diskusiju, u kojoj su učesnici mogli da iznesu stavove i postavljaju pitanja, zahvaljujući čemu su skupovi bili veoma dinamični i interaktivni.

Rezultati anonimne ankete o utiscima pokazuju da je 80% učesnika smatralo skupove informativnim, dok je 90% izrazilo želju da ponovo učestvuje na sličnim skupovima.

Tokom 2024, u okviru programa *Outreach* održano je 29 skupova, sa ukupno 542 učesnika, u sledećim mestima na Kosovu: Priština, Prizren, Đakovica, Uroševac, Severna Mitrovica, Južna Mitrovica, Lipljan, Velika Hoča, Novo Brdo, Štrpce, Laplje Selo, Ranilug, Zubin Potok i Gračanica, od čega je 27 skupova održano na licu mesta, a dva onlajn.

U cilju informisanja što šire publike, Specijalizovana veća snimaju informativne video-klipove na teme kao što su zaštita svedoka i učešće žrtava, koji obuhvataju i neka od najčešće postavljanih pitanja na skupovima organizovanim radi približavanja javnosti. Ti video-klipovi su i tokom 2024. emitovani na glavnim kosovskim televizijskim kanalima, na albanskom i srpskom, i pregledani 3.900 puta na kanalu *YouTube* suda.

Skup programa *Outreach* u Severnoj Mitrovici, Kosovo, 17. april 2024.

2.3 Saradnja sa organizacijama građanskog društva i Sudskom informativnom mrežom

Specijalizovana veća Kosova se redovno konsultuju sa nevladinim organizacijama sa Kosova i iz Srbije posredstvom Sudske informativne mreže. Dobijene povratne informacije i saveti o tome kako poboljšati aktivnosti programa *Outreach* i komunikaciju s javnošću od neprocenjivog su značaja i omogućavaju programu *Outreach* da svoje aktivnosti prilagodi razvoju događaja u sudnici. Uključene nevladine organizacije bave se tranzicionom pravdom, ljudskim pravima, omladinom i manjinama, i stoga svaka na svoj način sagledava potrebe i interese zajednica i daje predloge o tome kako se stručna pravna pitanja mogu učiniti pristupačnim široj javnosti.

U oktobru 2024, sud se u Prištini sastao sa predstavnicima Sudske informativne mreže. Na sastanku je bilo reči o raznim temama, uključujući kako se složena pravna pitanja najbolje mogu objasniti publici koja nije pravne struke. Specijalizovana veća su tokom 2024. godine održala i dva onlajn sastanka, na kojima su od predstavnika Sudske informativne mreže dobila povratne informacije o kanalima SVK na društvenim mrežama i informativnim video-klipovima. U decembru 2024, na onlajn sastanku sa predstavnicima Sudske informativne mreže, sekretar SVK je prisutnima pružila informacije o najnovijim važnijim zbivanjima.

Sekretar Fidelma Donlon i zamenik sekretara Jonas Nilson na onlajn sastanku sa predstavnicima Sudske informativne mreže, 12. decembar 2024.

2.4 Vebsajt SVK

Na vebsajtu SVK objavljuju se na albanskom, srpskom i engleskom jeziku sve javne informacije o normativnom okviru, aktivnostima suda i postupcima koji se na njemu vode, u pristupačnom i razumljivom formatu. Javna zasedanja se emituju na vebsajtu na sva tri jezika, a u bazi podataka Javni sudski spisi dostupno je više od 6.000 javnih dokumenata iz različitih predmeta. U rubrici „Aktuelnosti” svakodnevno se objavljuju najnovije vesti o toku sudskih postupaka, kao i informativne brošure, infografike i izveštaji o radu SVK.

Stranica s video-strimingom bila je najposećenija i tokom 2024. godine, sa ukupno 92.000 pregleda. Tokom 2024. vebsajt SVK posećen je 791.000 puta, a najviše pregleda je bilo iz Holandije, Kosova i Srbije.

Na svom YouTube kanalu sud objavljuje video-klipove o često postavljanim pitanjima i svojim osnovnim zadacima, kao i snimke javnih zasedanja. Kanal YouTube ima više od 660 pretplatnika i tokom 2024. je imao 39.400 pregleda od ukupno 3.800 sati. Najgledaniji je bio video-prenos uvodnih izlaganja u predmetu *Tači i drugi*, objavljen u aprilu 2023.

Specijalizovana veća su 2023. otvorila nalog i na Instagramu i platformi X (nekadašnji Twitter) na sva tri službena jezika suda. Tokom protekle godine Specijalizovana veća su redovno objavljivala aktuelnosti o sudskim postupcima, aktivnostima programa *Outreach* i o tome kako sud doprinosi ostvarivanju pravde. Specijalizovana veća imaju više od 1.100 pratilaca na društvenim mrežama, a sud je 2024. počeo svakog meseca da objavljuje video-klipove o najznačajnijim zbivanjima u postupcima, kao i video-klipove i najnovije informacije o aktivnostima programa *Outreach* na Kosovu.

Odeljenje za sudske poslove obezbeđuje pravnu i operativnu podršku sudu i stranama u postupku posredstvom radnih jedinica u svom sastavu: Službe za organizaciju rada u sudnici, Službe za prevođenje, Službe odbrane, Službe za učešće žrtava, Službe za pružanje zaštite i podrške svedocima i Uprave pritvorske jedinice.

Tokom 2024, rad SVK obeležen je značajnim dostignućima – izrečena je druga presuda za ratne zločine pred SVK, dok je panel Vrhovnog suda doneo odluku na osnovu koje je panel Apelacionog suda izrekao novu kaznu. Pored toga, započet je prethodni postupak u predmetu koji se vodi po optužbama za

zastašivanje svedoka, dok je u jednom sličnom postignut sporazum o priznanju krivice. Tokom godine, broj pritvorenika u pritvorskom objektu SVK smanjen je sa deset na devet, nakon što je jednom osumnjičenom licu dopušten povratak na Kosovo pod strogim uslovima. Pred kraj godine, nakon hapšenja u decembru 2024, broj pritvorenika porastao je na 12.

Službe Odeljenja za sudske poslove pružale su zaštitu i psihološku podršku svedocima, i obezbeđivale pravno zastupanje i pravnu pomoć optuženima i osumnjičenima. Pored toga, Odeljenje za sudske poslove omogućilo je bezbedne i sigurne uslove za pritvor lica koja se nalaze u pritvorskom objektu SVK.

3.1 Služba za organizaciju rada u sudnici

Služba za organizaciju rada u sudnici zadužena je za spise predmeta SVK, i obradu i distribuciju sve dokumentacije kroz elektronski sistem SVK za organizaciju rada u sudnici *Legal Workflow*. Služba je odgovorna i za neke aspekte rada suda, uključujući izradu transkripta sudskih sednica u elektronskom sistemu *Transcend*, a osim toga vodi i fizički repozitorijum dokaznog materijala.

Tokom 2024, održano je 130 sudskih sednica. U saradnji sa Službom za pružanje zaštite i podrške svedocima, Služba za organizaciju rada u sudnici realizovala je program upoznavanja sa sudnicom za 72 svedoka i organizovala 19 svedočenja putem video-veze. Služba za organizaciju rada u sudnici obradila je i distribuirala 710 transkripta sudskih sednica na tri zvanična jezika suda. Služba je izvršila ukupno 91 nalog za redigovanje transkripta u sudnici i po završetku sudske sednice. Osim toga, 282 transkripta od preko 31.020 stranica dodatno je obrađeno i distribuirano nakon što su postupajući paneli izdali naloge i odluke da im se izmeni stepen tajnosti.

Tokom godine, ukupno 373 transkripta objavljeno je u bazi podataka „Javna sudska dokumentacija“ na vebajtu SVK. Služba za organizaciju rada u sudnici primila je, obradila i distribuirala ukupno 2.848 podnesaka sa 1.164 priloga. Pored toga, Služba je obradila i distribuirala ukupno 495 dokumenata u okviru korespondencije.

Tokom 2024, Služba za organizaciju rada u sudnici obradila je podneske od ukupno 68.000 stranica kroz elektronski sistem *Legal Workflow*.

Ukupno 1.527 javnih podnesaka i priloga objavljeno je u bazi podataka „Javna sudska dokumentacija“ na veb sajtu SVK.

Pored toga, 327 podnesaka dodatno je obrađeno i distribuirano nakon što su postupajući paneli izdali naloge da im se izmeni stepen tajnosti. Obrađeno je ukupno 5.600 zahteva za prevođenje, a strane u postupku su jedna drugoj obelodanile više od 4.300 dokumenata od ukupno 150GB.

Legal Workflow, osnovna platforma koja se koristi u SVK, ažurirana je u aprilu 2024, a rad na poboljšanju tog sistema nastavio se tokom godine, kako bi se obezbedile neophodne tehničke alatke za potrebe strana u postupku i povećala efikasnost i pouzdanost sistema u uslovima intenzivne upotrebe. Izvršene su i pripreme za uvođenje novog sistema za izradu transkripata u 2025.

3.2 Služba za prevođenje

Tokom 2024, Služba za prevođenje nastavila je da obezbeđuje usluge usmenog i pismenog prevođenja, kako u sedištu suda u Hagu, tako i na misijama.

Tokom godine, Služba za prevođenje prevela je preko 11.500 stranica. Prevodi su rađeni na tri službena jezika suda – albanski, srpski i engleski – ali i na druge jezike kada je to bilo potrebno za neometan i efikasan rad i komunikaciju sa spoljnim kontaktima suda. Pored prevoda velikog broja podnesaka, Služba je prevodila nedeljne izveštaje, saopštenja za štampu i drugi materijal za informisanje javnosti, kao i uputstva za rad, izveštaje ombudsmana, prijave žrtava za učešće u postupcima i prepisku s trećim licima. Od sudskih dokumenata, najznačajniji su prevodi drugostepene presude u predmetu *Mustafa*, odluke o novoj kazni u istom predmetu i prvostepene presude u predmetu *Šalja*.

Tokom godine, Služba za prevođenje je obezbedila simultano prevođenje tokom 130 sednica u različitim fazama sudskih postupaka, uključujući prethodni postupak, fazu suđenja i žalbenu fazu. Služba je obezbedila i simultano prevođenje na 47 nedeljnih brifinga za štampu, kao i simultano i konsektivno prevođenje na sastancima održanim u sedištu SVK i na misijama u inostranstvu. Pored toga, Služba je odgovarala i na *ad hoc* zahteve za usmeno i pismeno prevođenje i druge jezičke usluge.

Služba za prevođenje je tokom 2024. prevela 864 dokumenta na službene jezike suda i druge jezike po potrebi.

3.3 Služba odbrane

Služba odbrane rukovodi sistemom pravne pomoći za zastupanje osumnjičenih i optuženih koji su slabog ili delimično slabog imovinskog stanja. Zajedno sa Službom za učešće žrtava, Služba odbrane vodi Imenik branilaca i zastupnika koji imaju pravo postupanja pred SVK. Krajem 2024, Imenik je obuhvatao 241 branioca i zastupnika, od kojih se 127 vode kao specijalizovani branioci, 28 kao zastupnici žrtava, a 86 mogu da zastupaju i optužene i žrtve. Konkurs za upis u Imenik je i dalje otvoren.

Kao deo Sekretarijata, Služba odbrane je neutralna. Ona funkcioniše kao centar za kontakt sa Sekretarijatom o svim administrativnim pitanjima timova odbrane. Služba pomaže timovima odbrane oko podnošenja zahteva za prijem saradnika u skladu s Direktivom o braniocima i zastupnicima, upisa u evidenciju holandskog Ministarstva spoljnih poslova, kao i upoznavanja sa prostorijama SVK i sistemima koji se koriste u sudu, posebno sa elektronskim sistemom *Legal Workflow*. U tom pogledu, Služba odbrane braniocima i njihovim saradnicima omogućava kontakt sa raznim službama Sekretarijata.

Krajem 2024, na sudu je bilo 16 timova odbrane, u čijem sastavu je 168 saradnika, od kojih su 16 specijalizovani branioci. Četiri tima odbrane finansiraju se kroz sistem pravne pomoći SVK.

Pravna pomoć SVK stoji na raspolaganju osumnjičenima i optuženima koji dokažu da nemaju dovoljno sredstava da finansiraju pravno zastupanje. Sud je i prethodnih godina dobijao zahteve za dodelu pravne pomoći, ali su 2024. prvi put neki od zahteva uslovno odobreni i sredstva isplaćena. Potreban uslov bio je okončanje postupka ocene imovinskog stanja.

Služba odbrane takođe angažuje dežurne branioce ukoliko je potrebno da se uključe u sudski postupak. Pored toga, Služba odbrane omogućava komunikaciju timova odbrane s državama, međunarodnim organizacijama i drugim institucijama u vezi sa zahtevima o istragama.

Tokom 2024, porastao je broj optuženih pred SVK koji su zatražili pravnu pomoć.

3.4 Služba za učešće žrtava

Služba za učešće žrtava upravlja sistemom za učešće žrtava u postupcima pred SVK. Služba pruža pomoć licima koja žele da se prijave za učešće u nekom postupku u svojstvu žrtve, obrađuje njihove prijave i prosleđuje ih panelu koji će o njima odlučivati.

Kad se žrtvi odobri da učestvuje u postupku pred SVK, Služba za učešće žrtava stara se da ta žrtva bude valjano zastupana, pa u tu svrhu vodi imenik advokata ovlašćenih da zastupaju žrtve u postupcima pred SVK, u koji je upisano 114 advokata. Služba za učešće žrtava upravlja i sistemom za plaćanje pravnog zastupanja žrtava koje učestvuju u postupcima.

Žrtve koje učestvuju u postupcima pred SVK imaju pravo da budu obaveštene, da im se prizna status žrtve, i pravo na naknadu štete. Ta prava žrtve ostvaruju posredstvom zastupnika žrtava, koji ih u svakom predmetu zastupa kao grupu. Zastupnik žrtava može da prisustvuje ročištima, ulaže podneske i iznosi usmena izjašnjenja, a tokom postupka redovno obaveštava žrtve o toku postupka.

Žrtve učestvuju u tri predmeta pred SVK, a rok za prijavu za učešće u tim postupcima je istekao.

Služba za učešće žrtava primila je ukupno 322 prijave za priznanje statusa žrtve, i nadležnim panelima podnela 24 izveštaja. Od 2020, status žrtve koja učestvuje u postupku pred SVK dobilo je 170 lica: osam u predmetu *Šalja*, osam u predmetu *Mustafa*, i 154 u predmetu *Tači i drugi*.

U predmetu *Mustafa*, Pretresni panel I je 2023. izdao prvi nalog o reparacijama, kojim je g. Mustafi naloženo da na ime osam žrtava-učesnika u postupku, kao kompenzaciju za pretrpljenu štetu isplati ukupno 207.000 evra.

Tokom 2024, preduzeto je više koraka radi izvršenja naloga o reparacijama. Nakon što je predsednica imenovala sudiju pojedinca da nadzire na koji način sekretar izvršava nalog o reparacijama, dostavljeno je više podnesaka i izveštaja, i doneto nekoliko odluka kako bi se omogućilo izvršenje naloga.

Konkretno, sudija pojedinac izdao je naloge da se potencijalna sredstva g. Mustafe iskoriste za delimično izvršenje naloga i žrtvama isplate sredstva na proporcionalnoj osnovi. Sudija pojedinac je naglasio da uprkos tome što je nalog o reparacijama delimično izvršen, g. Mustafa nije oslobođen dužnosti da ga izvrši u celosti, iako trenutno za to nema dovoljno sredstava.

Krajem 2024, Pretresni panel I izdao je drugi nalog o reparacijama, kojim je g. Šalji naloženo da na ime osam žrtava isplati ukupno 208.000 evra kao naknadu za pretrpljenu telesnu, duševnu i materijalnu štetu zbog krivičnih dela za koja je osuđen. Kao i u predmetu Mustafa, panel je naložio sekretaru da izvrši nalog i da u ime žrtava, zajedno s njihovim zastupnikom, od Programa za naknadu štete žrtvama zločina na Kosovu traži kompenzaciju.

Panel je u oba predmeta zaključio da su osuđeni slabog imovinskog stanja, pa je zato pozvao druge aktere da se angažuju kako bi se žrtve obeštatile. Panel je podsetio na obaveze Kosova u pružanju podrške žrtvama u tom smislu, ali je i dao preporuku SVK da se omogući prikupljanje dobrotvornih priloga. Nakon što je sekretar usvojila relevantan normativni okvir, omogućeno je uplaćivanje nenamenskih dobrovoljnih priloga Specijalizovanim većima za pomoć u izvršenju naloga o reparacijama.

Od 2020, status žrtve koja učestvuje u postupku pred SVK dobilo je 170 lica.

3.5 Služba za pružanje zaštite i podrške svedocima

Služba za pružanje zaštite i podrške svedocima zadužena je za bezbednost, brigu o fizičkom i psihičkom stanju, dostojanstvo i privatnost svedoka i žrtava koje učestvuju u postupku.

Tokom 2024, Služba je nastavila s pružanjem logističke podrške i pomoći svedocima koji su dali iskaz pred SVK. Od ukupno 72 svedoka, 19 ih je svedočilo putem video-veze, a 43 svedoka dala su iskaz uz primenu zaštitnih mera u sudnici.

U saradnji s vlastima države domaćina i drugim nadležnim organima, Služba je organizovala putovanje svedoka do mesta svedočenja. Pre pristupanja svedoka sudu, Služba je svakog od njih obavestila o pitanjima kao što su: vrsta podrške koju će dobiti u vezi s davanjem iskaza, bezbednost i zaštita zdravlja, uloga, prava i obaveze kao svedoka, i praktične informacije o dolasku na sud i boravku u mestu svedočenja. Na osnovu procene bezbednosnih i drugih potreba, Služba je organizovala pratnju tokom puta za 25 svedoka. Pre pristupanja sudu, svedoci su upoznati sa sudnicom i procedurom tokom sudske sednice. Za vreme boravka u mestu svedočenja, svedoci su imali odgovarajuću podršku i pomoć, a zaposleni u Službi su im bili dostupni non-stop.

Specijalizovani psiholozi Službe svedocima su pružali psihološku podršku pre, tokom i nakon davanja iskaza kako bi ih zaštitili tokom postupka i smanjili rizik od moguće retraumatizacije kao posledice svedočenja. Služba je uz pristanak svedoka ocenjivala njihove individualne potrebe u pogledu socijalne zaštite, zdravlja i drugih pitanja. Posebno osetljivi svedoci, kao što su žrtve koje učestvuju u postupku i svedoci sa posebnim potrebama bili su izuzetno zadovoljni individualno prilagođenom podrškom.

Podrška je uključivala i davanje preporuka za primenu specijalnih ili zaštitnih mera u sudnici da bi se zaštitili posebno osetljivi svedoci i očuvalo njihovo dostojanstvo i privatnost tokom postupka. Te mere su određivali postupajući paneli.

Služba za pružanje zaštite i podrške svedocima starala se za bezbednost svedoka koji su svedočili, po potrebi u saradnji sa stranom koja ih je pozvala, a isto tako omogućavala sprovođenje naloženih mera i savetovala svedoke i njihove porodice za koje je ocenjeno da su ugroženi zbog svedočenja. Služba je, radi njihove bezbednosti i sigurnosti, sprovodila individualizovane mere zaštite svedoka, žrtava-učesnika u postupku i lica u njihovoj pratnji pre, tokom i nakon svedočenja.

U okviru nastojanja da se zaštiti identitet zaštićenih svedoka, Služba je savetovala pretresne panele o redigovanju informacija u sudskoj dokumentaciji na osnovu kojih bi mogao da se utvrdi identitet svedoka ili ugrozi njihovo dostojanstvo ili privatnost. Pored toga, Služba je pregledala transkripte iskaza datih na poluzatvorenoj sednici s ciljem da naložene zaštitne mere ne ostanu bez efekta, istovremeno imajući u vidu potrebu da postupci budu transparentni i javni.

Služba je osim toga vodila računa da svedoci koji su davali iskaz budu adekvatno zaštićeni i upućeni u pitanja bezbednosti i da mogu da se obrate službenicima suda u vezi s tim pitanjima. Nastavljena je bliska saradnja s relevantnim partnerima na Kosovu i u regionu, državom domaćinom, i na međunarodnom planu, u zaštiti i bezbednosti svedoka u postupcima pred SVK.

Tokom 2024, osoblje Službe za svedoke održalo je 272 psihološke konsultacije sa svedocima.

3.6 Uprava pritvorske jedinice

Uprava pritvorske jedinice rukovodi i upravlja pritvorskim objektom SVK, koji se nalazi u okviru holandskog zatvora u Hagu. Uprava se stara za bezbednost i sigurnost pritvorenika i garantuje poštovanje dostojanstva i prava svih optuženih i osuđenih lica u pritvoru SVK u skladu s Pravilnikom SVK o pritvoru i drugim propisima, proverenim iskustvima iz prakse i svim relevantnim međunarodnim standardima. Nakon puštanja Isnija Kiljaja na Kosovo u maju 2024. i hapšenja u decembru 2024, u pritvorskom objektu je krajem 2024. bilo 12 pritvorenika.

U skladu s načelima pravičnog suđenja, Specijalizovana veća nastoje da pritvorenima obezbede dovoljno vremena i sredstava za pripremu odbrane. Na osnovu tog opredeljenja i s obzirom na tekuće postupke, od kojih je na kraju godine jedan predmet bio u fazi suđenja, a drugi u prethodnoj fazi, Uprava pritvorske jedinice je braniocima omogućila lične i video posete na zahtev i u skladu s Pravilnikom. Uz odobrenje postupajućeg panela, pritvorenici su i dalje mogli da prisustvuju suđenju iz pritvorskog objekta putem video-veze.

Uprava pritvorske jedinice omogućava pritvorenima da održavaju lične kontakte s članovima porodice i prijateljima putem ličnih poseta i video-vezom. Nakon što je u decembru 2023. pretresni panel u predmetu *Tači i drugi* trojici optuženih uveo određena ograničenja na posete, telefonsku komunikaciju i prepisku, Uprava pritvorske jedinice je početkom 2024. uvela nov sistem poseta koji važi za sve pritvorenike, pri čemu se Uprava pritvorske jedinice i dalje stara da se poštuju prava pritvorenika na komunikaciju s porodicom i prijateljima.

Pritvorenima je i dalje pružana vrhunska zdravstvena nega, a uz dostupnost neophodnih zdravstvenih usluga, bilo im je omogućeno kontinuirano lečenje i briga o zdravlju.

Međunarodni komitet Crvenog krsta (MKCK) i ombudsman SVK izvršili su inspekcije pritvorskog objekta tokom kojih su ocenili uslove u pritvoru. U 2024. MKCK je sproveo jednu inspekciju, a ombudsman SVK tri.

Pritvorski objekat SVK

Uprava pritvorske jedinice je tokom 2024. omogućila 552 fizičke posete članova porodice i drugih lica u pritvorskom objektu SVK.

Odeljenje za administraciju obezbeđuje stručnu administrativnu i tehničku podršku SVK i ST posredstvom Kadrovske službe, Službe za informacionu tehnologiju, Službe za održavanje i zajedničke poslove, Službe za obezbeđenje i sigurnost, Službe za finansije i budžet i Službe za nabavke.

Tokom 2024, aktivnosti Odeljenja bile su usmerene na organizaciju sudskih postupaka, uključujući omogućavanje prisustvovanja zasjedanjima putem video-veze, podršku u korišćenju elektronskog sistema za organizaciju rada u sudnici *Legal Workflow* u koji se sva sudska dokumentacija prvo zavodi a potom distribuira, izvršenje odluka sudije za prethodni postupak, sudije pojedinca i panela u vezi sa organizacijom nadziranih poseta pritvorenih lica Kosovu iz humanitarnih razloga, transfer optuženih u pritvorski objekat SVK, kao i usaglašavanje procedura sa policijom Kosova za praćenje i izveštavanje o licima

koja su na odsluženju uslovne kazne ili u odnosu na koje se, na osnovu sudskih naloga, primenjuju sudska ograničenja.

U skladu s nastojanjima SVK da pravilno rukovode kako kadrovskim tako i finansijskim resursima, načelnik Službe za administraciju i načelnik Službe za finansije i budžet uspostavili su sistem mesečnog planiranja izdataka na nivou službi. Pored toga, organizovana je namenska obuka u svim službama SVK u cilju daljeg podsticanja racionalnog korišćenja sredstava iz budžeta za period od 15. juna 2023. do 14. juna 2025.

U svojstvu poverenika SVK za sprečavanje svih vidova prevare, načelnik Odeljenja je zajedno sa internim revizorom i administrativnim referentom nastavio sprovođenje Akcionog plana za sprečavanje svih vidova prevare organizacijom obuke u toj oblasti za zaposlene u SVK i ST.

4.1 Kadrovska služba

Kadrovska služba pruža podršku, savete i usluge svim zaposlenima u SVK i ST. Tokom godine, Kadrovska služba je obavljala svoja zaduženja tako što je vodila postupke izbora i angažovanja novih kadrova, radila sa zaposlenima i savetovala ih o nizu kadrovskih pitanja, od ličnih dohodaka i prinadležnosti do socijalne podrške i zdravstvenog osiguranja, pružala podršku zaposlenima i njihovim pretpostavljenima u postupku obnavljanja ugovora i ocenjivanja radnog učinka, i organizovala programe obuke i druge mogućnosti za lično usavršavanje zaposlenih.

Tokom 2024, objavljen je jedan opšti konkurs za zaposlene i dva konkursa za stažiste.

Na konkurs za zaposlene stiglo je 767 prijava od 360 kandidata. Od tog broja, 121 prijavu podnele su žene, a 239 muškarci. Ukupno 89% kandidata bilo je iz država članica EU, a 11% iz trećih država kontributora.

Na prvi konkurs za stažiste stiglo je 332 prijave od 118 kandidata, od kojih su 76 bile žene a 42 muškarci. Na drugi konkurs za stažiste stiglo je 287 prijava od 102 kandidata, od kojih su 74 bile žene, a 28 muškarci. Ukupno 17 stažista (15 žena i dva muškarca) primljeno je u SVK i ST 2024. Pored toga, 12 studenata i srednjoškolaca bilo je na stručnoj praksi u SVK i ST i radilo na akademskim istraživačkim projektima.

Tokom godine, zaposleno je 40 novih službenika, i to 19 žena i 21 muškarac, a 25 internih kandidata primljeno je na nova radna mesta objavljena na konkursu 2024.

Ukupan broj zaposlenih u SVK i ST povećan je sa 282, koliko ih je bilo 31. decembra 2023, na 293, na dan 31. decembra 2024. Od 210 zaposlenih u SVK, 102 su žene, a 108 muškarci, dok su u ST od ukupno 83 zaposlena, 37 žene a 46 muškarci.

Broj detaširanih službenika bio je 12 tokom većeg dela godine, ali je krajem 2024. smanjen na 10. Osam detaširanih službenika potiču iz država članica EU – Bugarske, Nemačke, Mađarske i Irske, a dva su iz trećih država kontributora – Švajcarske i Sjedinjenih Američkih Država.

U nastojanju da obezbedi što bolju podršku zaposlenima, Kadrovska služba je unapređivala administrativne usluge, naročito u oblasti prijavljivanja odsustva i podrške tokom i nakon bolovanja, kako bi se zaposlenima olakšao povratak na posao nakon dužeg odsustva. Istovremeno su uvedene i unapređene interne smernice i uvodna predavanja o prinalležnostima sa sveobuhvatnim informacijama za nove službenike i sve zaposlene.

Kadrovska služba je nastavila da organizuje orijentaciju za nove kadrove, obuku i usavršavanje u oblastima kao što su sprečavanje psihičkog i seksualnog uznemiravanja, ocenjivanje radnog učinka, upravljanje i rukovođenje i briga o psiho-fizičkom zdravlju zaposlenih.

Uz kontinuiranu podršku rukovodilaca SVK i ST u stvaranju radnog okruženja u kome su zaposleni bezbedni i uvažavani, kao i zaštićeni od bilo kakvog oblika uznemiravanja, Kadrovska služba je 2024. organizovala obaveznu obuku za menadžere pod

nazivom „Kako postupati s navodima o uznemiravanju u bezbednom okruženju“, kroz koju je prošlo 85% menadžerskog kadra. Zaposlenima je takođe istaknuto da im na raspolaganju kontinuirano stoji kako interno, tako i eksterno psihološko savetovalište i da mogu koristiti usluge savetnika za socijalnu podršku zaposlenih u SVK i ST.

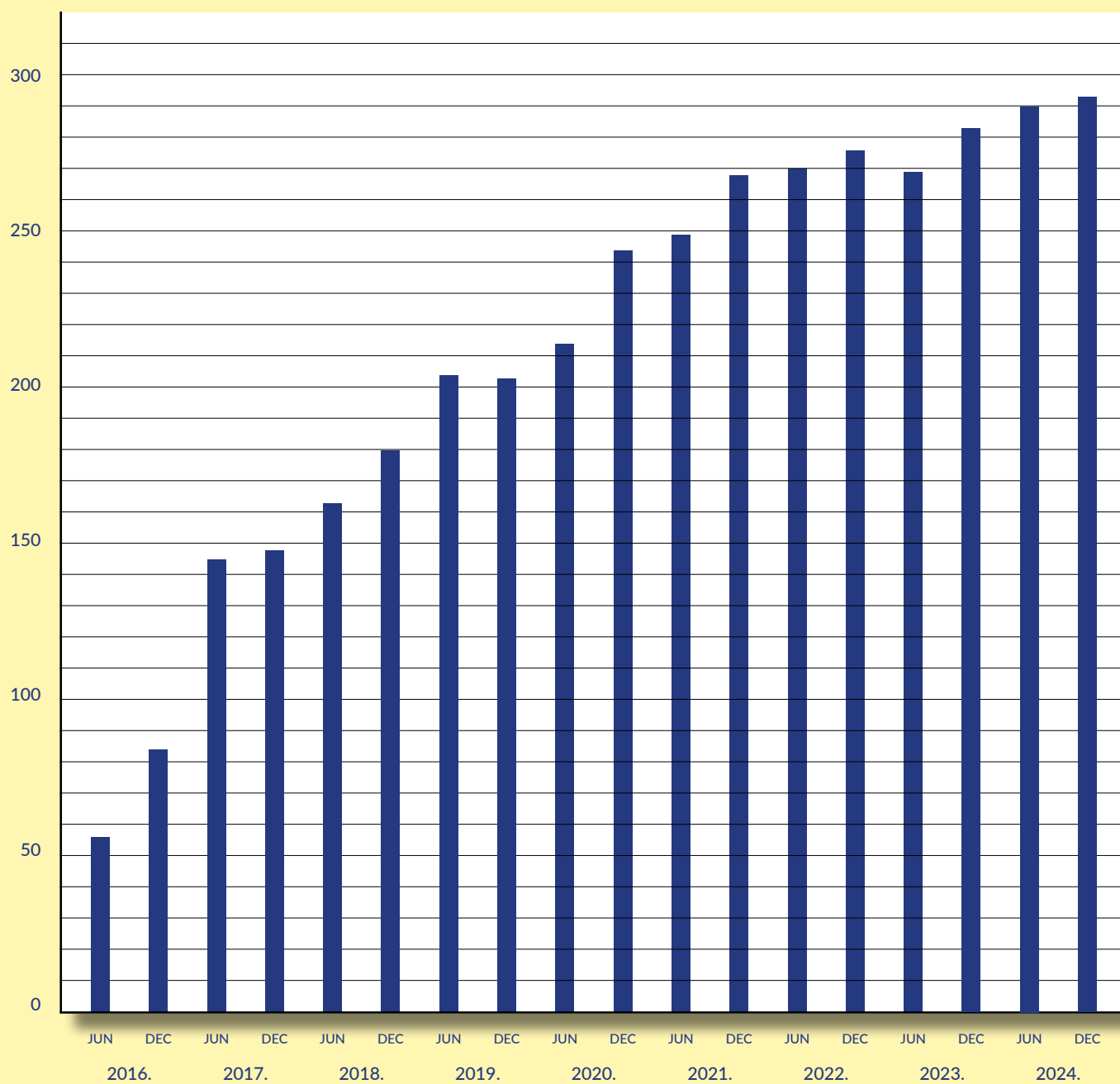
U okviru programa za brigu o zdravlju zaposlenih, tokom obeležavanja Nedelje mentalnog zdravlja u maju 2024, i Svetskog dana mentalnog zdravlja 10. oktobra 2024, Kadrovska služba je organizovala niz aktivnosti i prezentacija o povezanim temama i dopunila stranicu posvećenu brizi o psiho-fizičkom zdravlju zaposlenih na internoj mreži SVK, s direktnim pristupom resursima u oblasti mentalnog zdravlja.

U saradnji sa Službom za finansije i budžet, zaposlenima je pružena podrška prilikom prelaska na novi sistem upravljanja zajedničkim penzionim fondom zaposlenih, i okončan je raniji model upravljanja, uz tačno i blagovremeno informisanje zaposlenih koji u njemu učestvuju.

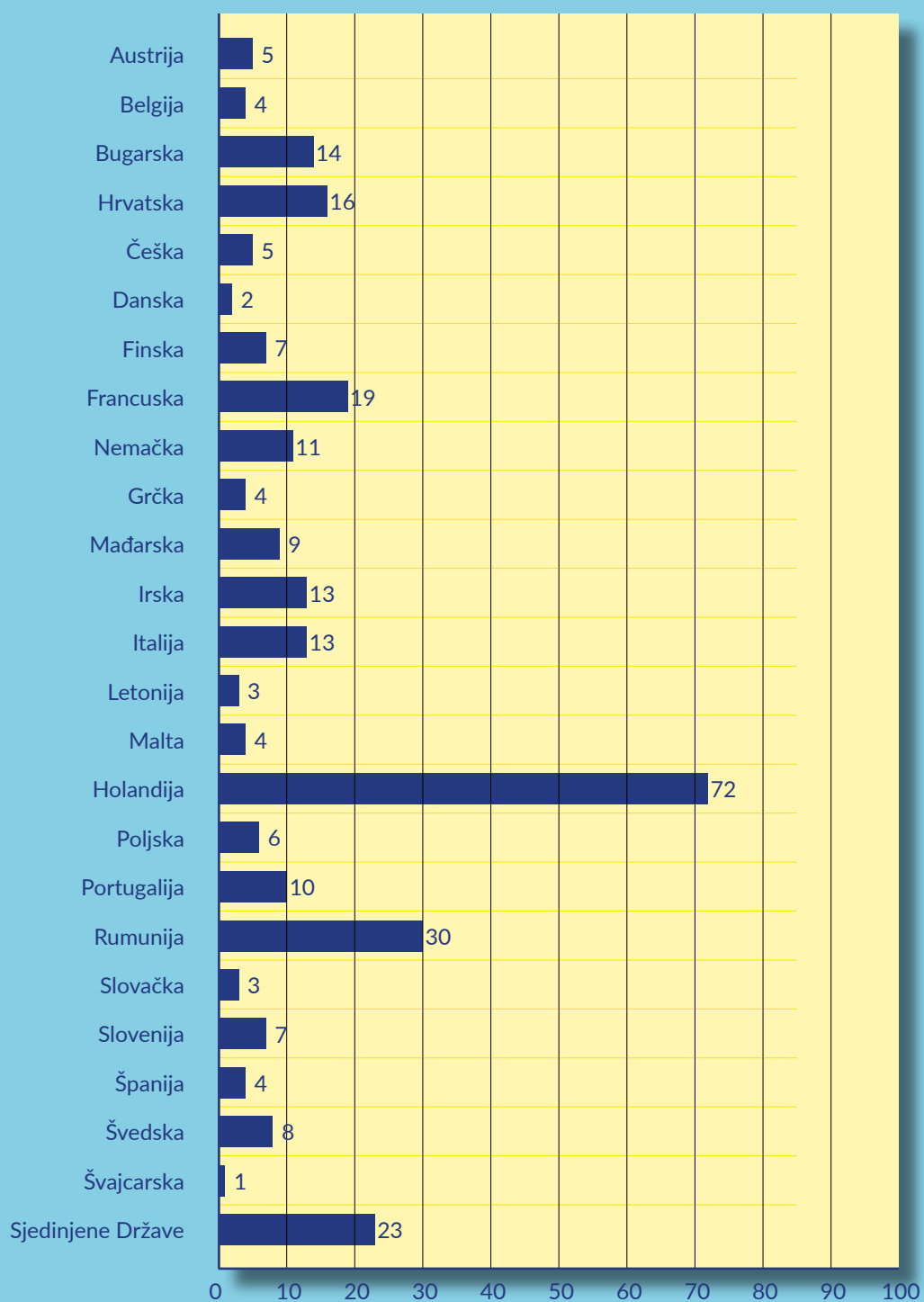
Krajem 2024. ukupan broj zaposlenih u SVK i ST bio je 293.

Ukupan broj zaposlenih u SVK i ST

Zastupljenost zaposlenih u SVK i ST po državama 31. decembar 2024.

4.2 Služba za informacionu tehnologiju

Služba za informacionu tehnologiju pružila je tehničku podršku na 130 sednica suda, tokom kojih je proizvedeno i obrađeno preko 13.100 audio-vizuelnih zapisa na sva tri službena jezika suda, od ukupno 24TB podataka.

Na kombinovanim sednicama učestvovali su prisutni u sudnici i učesnici putem video-veze, koji su koristili opremu za bezbedan video telekonferencijski prenos, preko mobilnih ili fiksni instalacija za telekonferencijski prenos na drugim lokacijama. Pored sudskih sednica, Služba za informacionu tehnologiju pružila je tehničku podršku i tokom drugih sastanaka u prostorijama suda i obradila verzije poverljivog audio-vizuelnog materijala tako da mogu da se objave u javnom formatu.

Softver koji se najviše koristi u SVK je specijalizovani elektronski sistem za organizaciju rada u sudnici *Legal Workflow*, kroz koji se obrađuju sve odluke, podnesci i relevantna korespondencija, i obavlja obelodanjivanje. Koristi se tokom sednica i van njih, kao i van redovnog

radnog vremena kako bi strane u postupku mogle da postupaju u okviru sudskih rokova. Bezbedna instalacija i prelazak na novu verziju sistema *Legal Workflow* završeni su u aprilu 2024, i time je omogućeno korišćenje najnovije verzije u predstojećem periodu.

Servisnom centru službe obratilo se oko 520 korisnika, uključujući strane u postupku i zaposlene u službama za podršku sudskih aktivnosti. Početkom 2024, Služba je počela da koristi usluge u *cloud* okruženju kako bi unapredila bezbednost u oblasti informacione tehnologije i bezbednosti informacija.

Tokom 2024, ažuriran je elektronski sistem za rad u sudnici *Legal Workflow*.

4.3 Služba za održavanje i zajedničke poslove

Služba za održavanje i zajedničke poslove zadužena je za efikasno i kvalitetno održavanje objekata SVK i ST u cilju obezbeđenja kvalitetnog radnog prostora za zaposlene i posetioce. To uključuje rešavanje pitanja u vezi s nekretninama u saradnji s relevantnim organima države domaćina, održavanje i građevinske radove na zgradi i uređenje unutrašnjih prostora.

Služba takođe organizuje usluge kao što su ishrana zaposlenih, prijem posetilaca i higijena, a stara se i o planiranju enterijera, administrativnim uslugama protokola, poštanskim uslugama i diplomatskoj pošti, transportu i održavanju voznog parka SVK, putovanjima i logistici uz tesnu saradnju sa Službom za obezbeđenje i sigurnost i Protokolom.

Pored toga, u saradnji sa Euleksom, Služba se bavi održavanjem prostorija SVK i ST u Prištini, na Kosovu.

Tokom 2024, izvršeni su obimni radovi na vodovodnim instalacijama u celoj zgradi. U pitanju je bila hitna intervencija koju je pokrenula i finansirala Centralna agencija za nekretnine države domaćina (RVB). Radovi su bili izvođeni tokom sudske pauze i vikendima, tako da su Specijalizovana veća mogla da rade nesmetano.

U skladu s novim holandskim propisima o održivosti, Agencija RVB je otpočela s planiranjem većih renovacija na zgradi SVK, koje će sama financirati i izvesti u narednih nekoliko godina.

Objekat na adresi Raamweg 47 u Hagu, SVK i ST počeli su da koriste u junu 2019. Kako bi se zgrade i instalacije održavale u dobrom stanju, kao i da bi se sprečili kvarovi koji bi mogli da ometaju svakodnevni rad suda, 2024. preduzeti su koraci sa ciljem da se u prvoj polovini 2025. izvedu određeni veći radovi.

Služba za održavanje i zajedničke poslove je i ove godine doprinela radu suda efikasnim održavanjem objekta, uz obezbeđenje kvalitetnog radnog prostora za zaposlene i posetioce.

4.4 Služba za obezbeđenje i sigurnost

Služba za obezbeđenje i sigurnost je tokom 2024. obavljala najrazličitije poslove iz oblasti bezbednosti vezane za funkcionisanje SVK. Da bi ispunila zadatke u vezi sa sudskim postupcima i pratećim aktivnostima, Služba je tokom cele godine radila punim kadrovskim kapacitetom.

Aktivnosti Službe za obezbeđenje i sigurnost proširene su izradom analiza i procena za potrebe Sekretarijata u oblastima koje su izvan uobičajenih pitanja bezbednosti i sigurnosti. Osim toga, u saradnji s policijom Kosova, definisane su i sprovedene relevantne procedure za nadzor i izveštavanje o licima koja služe uslovne kazne ili licima kojima su na osnovu odluke suda izrečena sudska ograničenja. Služba je pored toga za dva pritvorenika organizovala posete Kosovu pod nadzorom, kao i dovođenje u pritvorski objekat SVK tri lica koja su uhapšena na Kosovu.

U Službi je posvećena velika pažnja racionalizaciji postupaka i upravljanja informacijama. Budući u potpunosti digitalizovana, Služba je uskladila obradu podataka s internim pravilima SVK kako bi doprinela širim ciljevima ustanove u rukovođenju i čuvanju informacionih dobara.

Tokom 2024, Služba za obezbeđenje i sigurnost predano je radila na izgradnji dobrih odnosa i razmene podataka s relevantnim domaćim i inostranim partnerima, s ciljem da pitanja bezbednosti i sigurnosti zadrže prioritet u planiranju i donošenju odluka na strateškom, taktičkom i operativnom nivou. Služba kontinuirano prati šta je sve potrebno preduzeti da bi se stvorilo okruženje u kome SVK može da ispuni svoj mandat.

I u 2024, sve usluge iz oblasti obezbeđenja i sigurnosti koje pruža ova služba protekle su bez ikakvih značajnijih bezbednosnih incidenata.

4.5 Služba za finansije i budžet

Služba za finansije i budžet pomaže sekretaru u finansijskom upravljanju i raspolaganju sredstvima dodeljenim SVK u cilju ostvarenja mandata suda, u skladu sa internim finansijskim propisima i načelima iz finansijskih propisa EU.

I tokom 2024. Služba za finansije i budžet imala je ključnu ulogu u oblasti finansijskih tokova u cilju obezbeđivanja racionalnog finansijskog poslovanja. Na polju pravne regulative, tokom protekle godine izdate su dve administrativne direktive i jedno operativno uputstvo. Osim toga, ažurirani su jedna administrativna direktiva i tri operativna uputstva o postupcima koji se odnose na finansijska pitanja. Služba za finansije i budžet takođe je pružala stručnu podršku i savete prilikom izrade nacrtu novih pravila. U cilju usavršavanja procedura i stručnosti, Služba je redovno organizovala internu obuku za osoblje o najvažnijim finansijskim tokovima u SVK i ST.

Glavna aktivnost tokom 2024. bila je upravljanje budžetom iz šestog ugovora o grantu koji je sekretar u ime SVK i ST potpisala sa Evropskom komisijom kao davaocem granta. Služba je sarađivala sa Evropskom komisijom na isplati druge tranše granta, koja je realizovana u julu 2024. Pored toga, Specijalizovana veća su upravljala sredstvima dobijenim na osnovu petog Sporazuma o grantu, koji je sekretar potpisala sa Evropskom komisijom za dvogodišnji period, od 15. juna 2021, do 14. juna 2023, u ukupnom iznosu od 103.279.698 evra. Završni izveštaj o utrošku sredstava iz tog granta podnet je Evropskoj komisiji, a neutrošena sredstva su vraćena. Osim sredstava dobijenih od EU, Specijalizovana veća su upravljala i sredstvima dobijenim od vlade Švajcarske, u iznosu od 132.300 evra, namenjenim aktivnostima programa *Outreach* u 2024. i 2025.

Služba za finansije i budžet je 2024. izvršila preko 4.500 finansijskih operacija, od budžetskih obaveza do isplata. Tokom 2024, podnet je periodični izveštaj o šestom Sporazumu o grantu sa EU za period od 15. juna 2023. do 31. marta 2024, kao i završni izveštaj o Sporazumu o grantu s vladom Švajcarske namenjenom aktivnostima programa *Outreach* tokom 2022. i 2023.

Nakon isteka prethodnog aranžmana za upravljanje zajedničkim penzionim fondom zaposlenih u SVK, odbor za upravljanje fondom doneo je odluku da će tim sredstvima upravljati SVK. To je u praksi značilo da je Služba za finansije i budžet preuzela upravljanje penzionim fondom krajem 2024. Služba je izgradila sistem za efikasno praćenje funkcionalnih operacija fonda. U tu svrhu je usvojen čvrsti normativni okvir, na osnovu koga je Odbor za upravljanje zajedničkim penzionim fondom preuzeo ulogu ključnog savetodavca sekretara, a Služba za finansije i budžet podnosi mesečne izveštaje o sprovođenju propisa o depozitu sredstava.

Pravila upravljanja SVK, ali i činjenica da sud dobija finansijska sredstva od EU, nalažu da se i internom revizijom i preko spoljne revizorske firme redovno vrše nezavisne provere budžetskih rashoda SVK. Ni 2024, prilikom revizija i provera rashoda nisu utvrđene nikakve nepravilnosti. Služba za finansije i budžet nastavila je plodnu saradnju sa Službom Evropske komisije za instrumente spoljne politike i tako doprinela efikasnom nadziranju i raspoređivanju finansijskih sredstava SVK.

Do kraja 2024, u SVK je izvršeno 20 eksternih revizija, tokom kojih nisu utvrđene nikakve nepravilnosti.

4.6 Služba za nabavke

Služba za nabavke zadužena je za nabavke SVK i ST i stara se da sva roba, usluge i radovi potrebni da bi sud ostvario svoj mandat budu blagovremeno na raspolaganju i da se nabave po optimalnoj ceni.

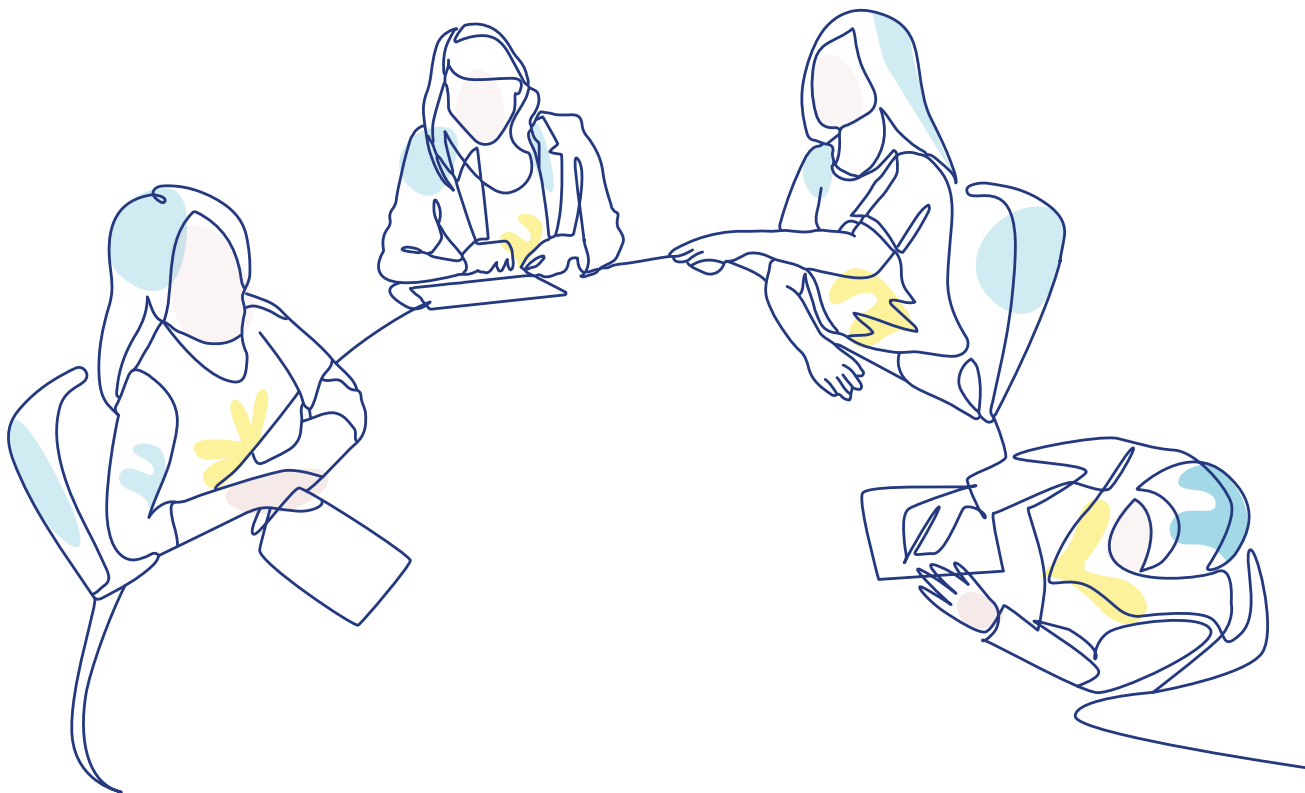
Nabavka je jedna od oblasti javnog sektora u kojima važe najstroža pravila. U SVK i ST, nabavke podležu strogim kontrolama i revizijama kako bi se osiguralo da se poštuju propisi EU u toj oblasti.

Tokom 2024, Služba za nabavke nastavila je da obučava zaposlene suda kako bi se sklapanje ugovora i istraživanje tržišta vršilo dosledno i uz strogo poštovanje pravila, kao i da bi potencijalnim partnerima pomogla da bolje upoznaju i razumeju uslove važećih postupaka za tendere u nastojanju da što većem broju preduzeća, bez obzira gde im je sedište, pruži priliku za saradnju sa SVK i ST. Na taj način, a i podrškom drugim službama u upravljanju i praćenju realizacije projekata,

Služba za nabavke stara se da se u SVK i ST poštuju proverena iskustva iz prakse i tako smanji rizik od odstupanja od relevantnih pravila i propisa o nabavkama, i od internih uputstava i smernica.

Služba za nabavke je nastavila da radi na prepoznavanju mogućnosti za obezbeđivanje maksimalnog kvaliteta u odnosu na cenu i tako dostigla najviše standarde u oblasti nabavki, između ostalog sklapanjem višegodišnjih okvirnih ugovora kad god je to moguće.

Tokom 2024, za potrebe SVK i ST sklopljen je 71 ugovor o nabavci razne robe i pružanju usluga u vrednosti od 9,5 miliona evra.

SLUŽBA ZA INTERNU REVIZIJU

Interni revizor vrši kontrolu, izveštava sekretara o rezultatima i daje preporuke, i na taj način doprinosi odgovornom institucionalnom upravljanju u SVK i ST.

Svrha interne revizije je nezavisna provera načina na koji se u ustanovi upravlja rizicima, kao i provera efikasnosti i delotvornosti postupaka u upravljanju i internoj kontroli. Interni revizor osim toga, prilikom naknadnih kontrola, proverava da li se njegove preporuke primenjuju. U svom radu, interni revizor se pridržava međunarodnih profesionalnih standarda interne kontrole i finansijskih propisa EU, i predlaže mere za unapređenje upravljanja.

Tokom 2024, interni revizor je u skladu sa godišnjim planom izvršila osam revizija. Proveravani su opravdanost rashoda na blagajni, rashodi vezani za sudske službe, upravljanje zajedničkim penzionim fondom zaposlenih, upravljanje imovinom, računi iz pritvorskog objekta, troškovi putovanja zaposlenih u matične zemlje i grant dobijen od vlade Švajcarske. Interni revizor je pored toga izvršila osam naknadnih kontrola tokom kojih je proveravano da li se pravilno sprovode aktivnosti dogovorene s rukovodiocima. Osim na poslovima kontrole, revizor je bila angažovana na obuci zaposlenih u oblasti prevencije prevare.

Misija internog revizora je da sekretaru podnosi nezavisne i objektivne ocene rada SVK i ST kako bi se unapredilo institucionalno funkcionisanje.

INTEGRISANJE RODNE PERSPEKTIVE U SVK I ST

Integrisanje rodne perspektive i obuka o sprečavanju uznemiravanja

Specijalizovana veća i Specijalizovano tužilaštvo su trenutno jedini sud u svojoj kategoriji čija su najviša tri rukovodioca žene. Predsednica Ekaterina Trendafilova, sekretar Fidelma Donlon i specijalizovana tužiteljka Kimberli Vest posebnu pažnju pridaju značaju rodne ravnoteže i nastoje da u SVK i ST podstiču kulturu uvažavanja i međusobnog poštovanja. U sudu se u tom cilju od samog osnivanja ne tolerišu nikakvi oblici uznemiravanja. To opredeljenje je 2019. utvrđeno definisanjem Strategije SVK i ST za sprečavanje uznemiravanja na radu, i dodatno potvrđeno 2022, usvajanjem Direktive o zaštiti od uznemiravanja na radu u SVK i ST.

Postizanje rodnog pariteta

Rezultat nastojanja da se u ovoj ustanovi uspostavi rodni paritet ilustrovan je kontinuiranim rastom zastupljenosti žena među novozaposlenim službenicima SVK i ST od 2018. Dosad je najveći udeo žena među novozaposlenima, od 56%, bio 2021. Taj procenat je 2023. opao na 43%, ali se tokom 2024. porast nastavio i dostigao 48% novih službenika u SVK i ST.

Na kraju 2024. godine, rodna zastupljenost među zaposlenima u SVK i ST bila je skoro izjednačena. Od ukupnog broja zaposlenih, 47% bile su žene, a 53% muškarci, kao i u 2023. Na rukovodećim i stručnim poslovima postignut je skoro potpuni paritet sa 51% žena i 49% muškaraca.

U SVK potpuni rodni paritet svih zaposlenih je po drugi put bio postignut u novembru 2024. Taj važan trenutak prvobitno je ostvaren 2022, nakon čega je postotak žena neznatno porastao u odnosu na muškarce. Krajem 2024, broj žena u SVK ostao je nepromenjen u odnosu na prethodnu godinu, ali je na rukovodećim i stručnim poslovima porastao za 3%, dok je na sekretarskim i administrativnim poslovima smanjen za 2%. U Specijalizovanom tužilaštvu, broj žena porastao je za 1% i krajem 2024. dostigao 45%. Na stručnim i rukovodećim poslovima u ST, procenat žena porastao je za 2%, ali je na sekretarskim i administrativnim poslovima procenat žena tokom 2024. smanjen. Potpuni rodni paritet dostignut je i u Specijalizovanom tužilaštvu 2022. i 2023. među zaposlenima na sekretarskim i administrativnim poslovima.

Rodni paritet 31. decembar 2024.

	Sva radna mesta		Rukovodeći i stručni poslovi		Sekretarski i administrativni poslovi	
	žene	muškarci	žene	muškarci	žene	muškarci
SVK i ST	47%	53%	51%	49%	40%	60%
SVK	49%	51%	57%	43%	40%	60%
ST	45%	55%	44%	56%	40%	60%

Rukovodioci SVK i ST od Kadrovske službe dobijaju redovne izveštaje o rodnoj zastupljenosti zaposlenih, na osnovu kojih prate napredak ka ostvarivanju rodnog pariteta.

Sastanak o napretku u integrisanju rodne perspektive u SVK i ST.

Namenska obuka o sprečavanju uznemiravanja

U skladu s opredeljenjem rukovodilaca da omoguće bezbedno i inkluzivno okruženje u kome zaposleni nisu izloženi nikakvom uznemiravanju, do kraja 2024, 91% zaposlenih prošlo je obuku „Sprečavanje psihičkog i fizičkog uznemiravanja“. Osim toga, organizovana je posebno osmišljena i obavezna obuka menadžera pod nazivom „Kako postupati s navodima o uznemiravanju u bezbednom okruženju“, koju je pohađalo 85% menadžera. Ta obuka dopunjava druge u oblasti rukovođenja i upravljanja, i deo je ukupnih odgovornosti menadžera u oblasti sprečavanja uznemiravanja.

Posebno osmišljena obuka menadžera i zaposlenih rezultat je rada tokom 2023. u sklopu internog plana za podizanje svesti među zaposlenima o zajedničkoj odgovornosti u prevenciji uznemiravanja. Osim što su kreirane i distribuirane infografike i poster o aktivnostima SVK i ST na prevenciji, prijavljivanju i reagovanju na uznemiravanje, 2024. sproveden je niz obuka za zaposlene, stažiste i spoljne saradnike o novim aspektima Direktive o zaštiti od uznemiravanja na radu. 95% zaposlenih prošlo je kroz obuku o Direktivi.

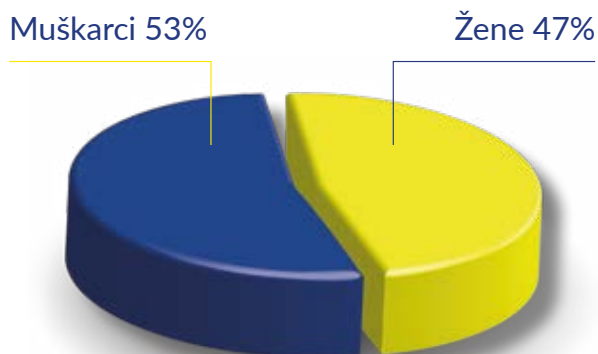
Mehanizmi podrške i redovno izveštavanje

Zaposlenima su na raspolaganju i dalje bili Psihološko savetovalište i savetnik za socijalnu podršku zaposlenih, od koga zaposleni, stažisti i spoljni saradnici mogu da zatraže pomoć i savet pri rešavanju optužbi za uznemiravanje na radu primenom različitih formalnih i neformalnih mehanizama u skladu s Direktivom o zaštiti od uznemiravanja na radu. Angažovan je i jedan spoljni posrednik kao nezavisno treće lice u neformalnom rešavanju konflikta, koji pomaže stranama da dođu do sporazumnog rešenja.

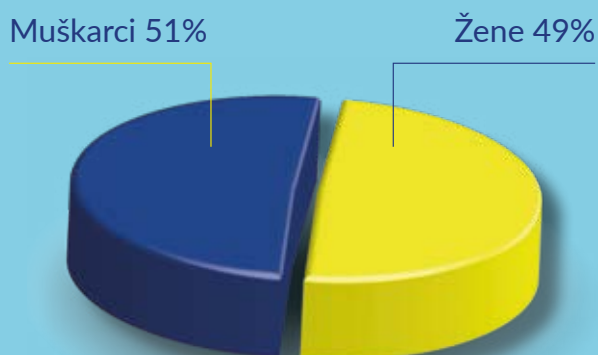
Savetnik za socijalnu podršku zaposlenih prikupljao je anonimne statističke podatke o prijavama za uznemiravanje koje su kao poverljive podnete Kadrovskoj službi i sekretaru. Tokom 2024, savetnik za socijalnu podršku izvestio je da je među zaposlenima u SVK i ST porasla svest o zaštiti od uznemiravanja na radu. Menadžeri i spoljni posrednici takođe dostavljaju anonimne statističke podatke o broju postupaka neformalnog rešavanja konflikta u kojima su učestvovali i da li su oni uspešno okončani.

Rodna zastupljenost u SVK i ST

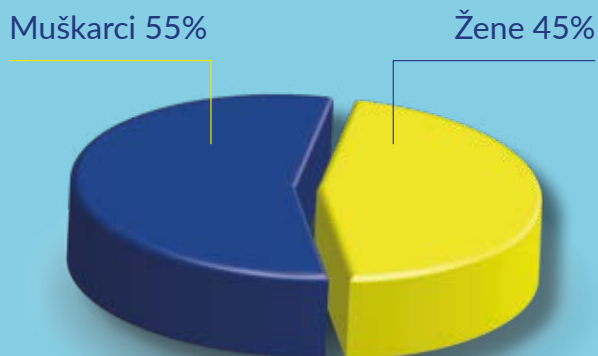
31. decembar 2024.

Rodni paritet SVK

Rodni paritet ST

SVK

UKOVODEĆI I STRUČNI POSLOVI

43%

MUŠKARCI

57%

ŽENE

SEKRETARSKI I ADMINISTRATIVNI POSLOVI

60%

MUŠKARCI

40%

ŽENE

ST

UKOVODEĆI I STRUČNI POSLOVI

56%

MUŠKARCI

44%

ŽENE

SEKRETARSKI I ADMINISTRATIVNI POSLOVI

60%

MUŠKARCI

40%

ŽENE

2

Kontakt osoba za rodna pitanja

Postojanje kontakt osobe za rodna pitanja svedoči o nastojanju rukovodilaca Specijalizovanih veća da održe i poboljšaju inkluzivni karakter organizacije.

Tokom 2024, kontakt osoba za rodna pitanja organizovala je obeležavanje Međunarodnog dana žena. Tema Međunarodnog dana žena je ove godine bila „Inspiriši inkluziju“, a kontakt osoba je u nedelji koja je prethodila tom danu svakodnevno slala poruke

svim zaposlenima u SVK sa zanimljivim člancima i idejama kako da međusobno uključe jedni druge malim gestovima ljubaznosti. Zaposleni u SVK i ST okupili su se tog dana da odaju priznanje ženama koje rade u tim ustanovama, a predsednica, sekretar, specijalizovana tužiteljka, predstavica timova odbrana i kontakt osoba za rodna pitanja tom prilikom održale su govore u čast Međunarodnog dana žena.

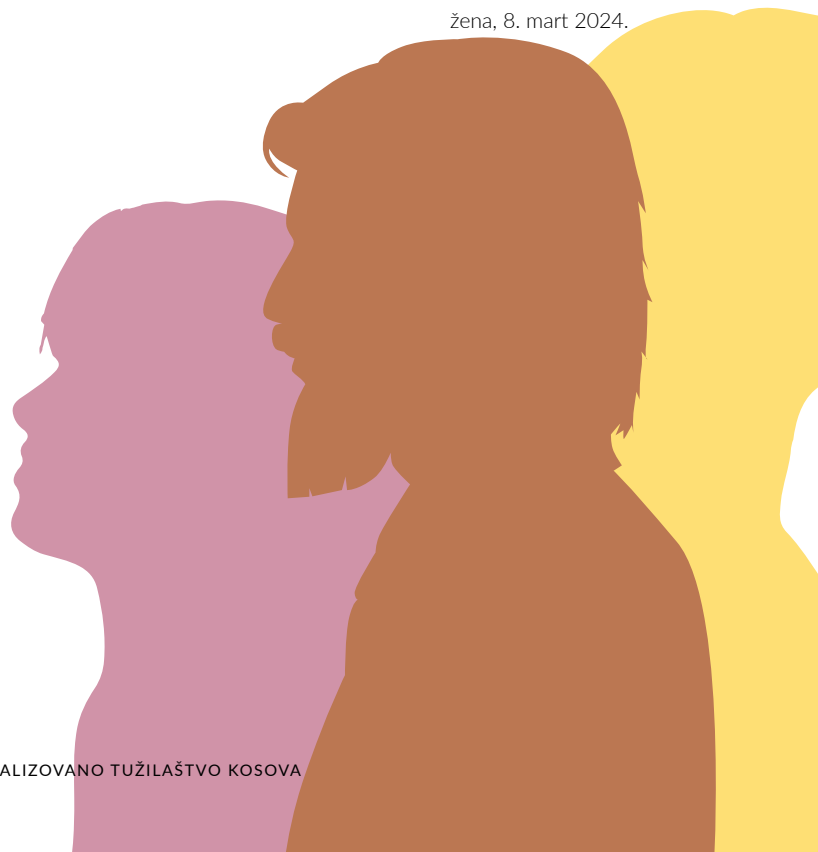
Specijalizovana tužiteljka, sekretar i kontakt osoba za rodna pitanja, Međunarodni dan žena, 8. mart 2024.

Predsednica i kontakt osoba za rodna pitanja, Međunarodni dan žena, 8. mart 2024.

U saradnji sa Službom za informisanje i komunikaciju s javnošću, povodom Međunarodnog dana žena izrađene su i deljene promotivne nalepnice.

Pred nama još stoji dug put. Ali mali koraci su važni. Važni su mali gestovi ljubaznosti, ohrabrenja. Ako upitate kolegicu za mišljenje, pozovete nekoga na kafu u kafeteriju, navratite da vidite da li je nekome potrebna pomoć u obavljanju zadatka ili pažljivo saslušate nekoga ko iznosi novu ideju ili pristup – to je ono što je bitno.

Kontakt osoba za rodna pitanja, Međunarodni dan žena, 8.mart 2024.

Taj put je sve kraći zato što mi svesno odlučimo da učinimo nešto i načinimo mali korak napred. Zajedno, svako od nas može da uradi nešto malo i svi ti mali postupci zajedno vodiće ka jednakosti i stvaranju inkluzivnih timova bogatih raznolikošću, pa tako i inkluzivnog suda, bogatog raznolikošću.

U junu 2024, kontakt osoba za rodna pitanja prisustvovala je trodnevnom godišnjem skupu savetnika u oblasti ljudskih prava i rodnihi pitanja u okviru zajedničke bezbednosne i odbrambene politike Evropske unije, u organizaciji Evropske službe za spoljno delovanje. Tokom ta tri dana, održana su izlaganja na niz tema relevantnih i za savetnike za rodna pitanja pri različitim misijama i organizovane su radionice za integrisanje rodne perspektive.

Dana 25. novembra 2024, kontakt osoba za rodna pitanja poslala je poruku svim zaposlenima u SVK i ST, i podsetila ih na svetsku kampanju pod nazivom „16 dana aktivizma za eliminaciju nasilja nad ženama“.

Kontakt osoba za rodna pitanja održava i relevantnu intranet stranicu, na koju redovno dodaje zanimljive članke i linkove za događaje vezane za podsticanje rodne ravnopravnosti, inkluzivnosti i različitosti u širem smislu.

Uklanjanje stigme i ćutanja povezanih s nasiljem nad ženama i devojkicama ključno je za rešavanje tog problema. Nasilje nad ženama i devojkicama nije privatan problem. To nije ni problem žena. To je problem celog društva, protiv kog svako od nas teba da se bori i odlučno digne glas.

Zajedno, u privatnom, kao i u poslovnom životu u SVK i ST, potvrđujemo bitne nam vrednosti, nultu toleranciju prema svakom vidu nasilja, svakoj vrsti uznemiravanja, i odlučnost da za žene i devojkice omogućimo bezbedno i inkluzivno okruženje u kome mogu da se razvijaju nesmetano. Danas, i svakog narednog dana, potvrđujemo da ćemo odlučno podržavati jednakost, dostojanstvo i poštovanje prema svakome od nas.

16 dana aktivizma za eliminaciju nasilja nad ženama, 25. novembar 2024.

OMBUDSMAN

Ombudsman samostalno nadzire, brani i štiti osnovna prava i slobode lica koja dolaze u kontakt sa SVK i ST. Osnivanjem Kancelarije ombudsmana unutar SVK i ST obezbeđen je dodatni stepen zaštite ljudskih prava licima koja dolaze u kontakt sa ovim ustanovama.

Ombudsman SVK je sudija iz Italije g. Pjetro Spera, imenovan u maju 2018. Mandat i zvanične funkcije ombudsmana definisani su amandmanom 24 na Ustav Kosova, Zakonom o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu i Pravilnikom o postupku i dokazima, kao i Poslovnikom o radu Specijalizovanog veća Ustavnog suda.

Tokom 2024, ombudsmanu je podneto sedam pritužbi. Dosad je rešeno šest, a jedna je još u postupku razmatranja.

Od šest rešenih pritužbi, tri je odbijeno na osnovu činjenice da podnosilac nije ni tvrdio niti pokazao da su Specijalizovana veća ili Specijalizovano tužilaštvo imali ikakvu ulogu u vezi s predmetom pritužbe. Ombudsman je sve podnosioc obaveštio o ishodu njihove pritužbe i dostavio im detaljno obrazloženje svoje odluke.

Preostale tri pritužbe podnelo je četiri lica koja su u pritvoru Specijalizovanih veća od dana hapšenja. Ombudsman je po njihovim navodima sproveo istrage i dostavio konačne izveštaje, koji su objavljeni na vebajtu SVK.

U predmetu po prvoj pritužbi (CASE-2024-02/01), podnosioci su tvrdili da se izmenama Pravilnika o pravnoj pomoći koje je sekretar usvojila u februaru 2024. (KSC-BD-25-Rev1) krši njihovo pravo na delotvornu odbranu. Osim toga, podnosioci žalbe su tražili da ombudsman Specijalizovanom veću Ustavnog suda uputi zahtev za ocenu ustavnosti izmenjenog Pravilnika o pravnoj pomoći iz 2024.

Ombudsman je odbacio prvi navod iz pritužbe jer se on tiče pitanja koje je u direktnoj vezi s tekućim sudskim postupkom. U pogledu drugog navoda iz pritužbe, ombudsman je zaključio da je rok od dva meseca za podnošenje zahteva za ocenu ustavnosti Specijalizovanom veću Ustavnog suda istekao, i da zato ne može da ga razmotri.

U drugom predmetu (CASE-2024-02/02), podnosioci pritužbe su podneli zahtev za ponovno razmatranje ombudsmanove odluke u predmetu OMB-C-2024-02, tvrdeći da ombudsman nije uzeo u obzir pravilo 6(4) Poslovnika Specijalizovanog veća Ustavnog suda, po kojem to veće može u ograničenom broju slučajeva da produži rok za upućivanje zahteva za ocenu ustavnosti. Ombudsman je podsetio da je po razmatranju svih procesnih elemenata takvog zahteva i, budući da je bio upoznat sa izmenama Pravilnika o pravnoj pomoći od trenutka kada ga je 2024. sekretar usvojila, zaključio da nema opravdanog razloga da se traži produženje roka od dva meseca za podnošenje zahteva za ocenu ustavnosti Specijalizovanom veću Ustavnog suda.

U trećem predmetu (CASE-2024-02/03), četvorica podnosilaca naveli su da to što je sekretar usvojila Pravilnik o pravnoj pomoći bez konsultacija i bez najave predstavlja loše upravljanje, kao i da se sekretar nije konsultovala s Nezavisnim predstavničkim telom specijalizovanih branilaca. Pored toga, tvrdili su da su branioci morali da učestvuju u konsultacijama jer su oni „očigledno zainteresovana strana“. I na kraju, podnosioci su naveli da je sekretar prekršio svoju dužnost da im stavi na uvid evidenciju o postupku izmena i dopuna. Ombudsman je pritužbu odbio u celosti, zaključivši da prema Pravilniku o pravnoj pomoći, sekretar, prilikom izmene i dopune tog pravilnika *proprio motu*, nema obavezu da se konsultuje ni sa Nezavisnim predstavničkim telom specijalizovanih branilaca ni s bilo kojom drugom zainteresovanom stranom, kao i da opšte pravo pristupa dokumentima, dokumentaciji, spisima i arhivama SVK, Sekretarijata i ST ne postoji, jer se oni ne smatraju javnim dokumentima Kosova.

Ombudsman je 2024. na veb sajtu SVK objavio pregled svih primljenih pritužbi. Pored toga, objavio je i integralnu verziju izveštaja o svim primljenim pritužbama vezanim za SVK ili ST.

Početkom 2024, ombudsman je završio ispitivanje navoda iz dve pritužbe podnete 2023.

U skladu sa svojom nadzornom funkcijom, ombudsman je tokom cele godine konstruktivno sarađivao sa SVK i ST kako bi se garantovalo strogo poštovanje najviših standarda ljudskih prava. Naročito važno polje rada bila je saradnja sa Sekretarijatom i Upravom pritvorske jedinice na pitanjima u vezi s pritvorskim objektom.

Ombudsman je 2024. lično izvršio tri inspekcije pritvorskog objekta SVK kako bi se uverio da se u njemu strogo poštuju najviši međunarodni standardi u postupanju sa zatvorenicima. Inspekcije su izvršene u martu, aprilu i septembru 2024.

Tokom tih inspekcija, ombudsman je pozvao sve pritvorenike da se sastanu s njim nasamo. Po obavljenim inspekcijama, ombudsman je konstatovao da se u pritvorskom objektu SVK u potpunosti poštuju najviši međunarodni standardi u postupanju sa zatvorenicima.

Kancelarija ombudsmana je tokom cele godine održavala kontakte s javnošću. U saradnji sa službom Sekretarijata za informisanje i komunikaciju s javnošću, Kancelarija ombudsmana je učestvovala u više aktivnosti koje je program *Outreach* organizovao s predstavnicima građanskog društva u regionu.

Ombudsman Pjetro Spera

Ombudsman smatra da ni podnosioci pritužbe ni njihovi branioci nemaju pravo da budu konsultovani ili obavešteni o predlozima izmena i dopuna Pravilnika o pravnoj pomoći iz 2020, budući da su zahtev za pravnu pomoć Specijalizovanih veća podneli tek nekoliko meseci nakon stupanja na snagu izmenjenog Pravilnika o pravnoj pomoći. S obzirom na to, ombudsman odbacuje argument četvorice podnosilaca pritužbe da su oni „očigledno zainteresovana strana” u ovoj stvari.

Rezime jednog od zaključaka ombudsmana nakon razmatranja pritužbe (predmet 2024-02/3), 10. jul 2024.

SPECIJALIZOVANO TUŽILAŠTVO

Uvod

Specijalizovano tužilaštvo je, zajedno sa Specijalizovanim većima Kosova, i u protekloj godini postiglo niz značajnih uspeha. Tužilaštvo je nastavilo s izvođenjem dokaza u predmetu protiv bivšeg predsednika Kosova Hašima Tačija i tri saoptužena; okončan je dokazni postupak u još jednom predmetu za ratne zločine, nakon čega je izrečena osuđujuća presuda; pokrenut je i postupak za dela protiv pravosuđa protiv bivšeg predsednika Tačija i još četvorice saoptuženih, od kojih su trojica uhapšeni na Kosovu, i postignuta su tri sporazuma o priznanju krivice u predmetu koji se vodio za zastrašivanje svedoka. Bila su to prva priznanja krivice pred SVK, kojima su optuženi priznali da su pokušali da navedu svedoka da ne svedoči u predmetu za ratne zločine na Kosovu.

Kimberli Vest, specijalizovani tužilac

Sve je jasnije da je rešavanje problema ometanja pravde i zastrašivanja svedoka ključno za očuvanje integriteta postupaka pred SVK i ispunjenje mandata Specijalizovanog tužilaštva. Istiniti iskazi svedoka presudni su za sudske postupke. Izuzetno je teško ostvariti pravdu kad se na svedoke vrši pritisak spolja da odbiju da svedoče ili da pred sudom povuku iskaz. Zato je moj najviši prioritet da omogućim da Specijalizovana veća funkcionišu kao forum pravde, na kome se optuženima sudi u skladu sa zakonom, a svedocima omogućava da bezbedno i otvoreno ispričaju šta su videli ili preživeli, bez straha od pretnji ili odmazde.

Specijalizovano tužilaštvo će i u predstojećem periodu izuzetno ozbiljno shvatati problem zastrašivanja svedoka, odmazdu nad svedocima i ometanje pravde. Nastaviće sa istragom i krivičnim gonjenjem svakoga ko je u to umešan, pa i onih koji zastrašuju ili vrše uticaj na svedoke, ili pomažu izvršenje tih krivičnih dela materijalno ili na neki drugi način.

Želim da zahvalim svim državama članicama EU, pa i našoj državi domaćinu – Holandiji – i državama kontributorima – Norveškoj, Švajcarskoj i SAD, što i dalje obezbeđuju neophodna sredstva i pružaju podršku vladavini prava kako bi omogućile rad SVK i ST. Takođe sam zahvalna Misiji Evropske unije za vladavinu prava na Kosovu (Euleks) i njenom šefu, Đovaniju Pjetru Barbanu, za logističku i operativnu podršku koju su tokom protekle godine pružili osoblju ST na Kosovu. Zahvalna sam i kolegama iz ST i SVK na posvećenosti i predanosti u radu.

Kimberli Vest
specijalizovani tužilac

Hag,
decembar 2024.

Mandat i istrage ST

Specijalizovano tužilaštvo osnovano je 1. septembra 2016. na osnovu Zakona o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu i amandmana na Ustav Kosova, koje je Skupština Kosova usvojila 3. avgusta 2015.

Tužilaštvo je preuzelo osoblje i mandat Specijalne istražne radne grupe (SIRG), koja je bila osnovana da obavi istragu i, ukoliko to bude opravdano, krivično goni pojedince po navodima o krivičnim delima iznetim u Izveštaju Saveta Evrope iz januara 2011. pod nazivom „Nečovečno postupanje s ljudima i nedozvoljena trgovina ljudskim organima na Kosovu.“

Radna grupa SIRG je bila nezavisno telo sa sedištem u Briselu, a njena nadležnost i zakonska ovlašćenja su bila zasnovana na odluci Saveta Evropske unije kojom je osnovan Euleks.

Istragu Specijalne istražne grupe predvodio je Klint Vilijamson, tužilac iz Sjedinjenih Država i bivši ambasador SAD za ratne zločine. On je u julu 2014. izvestio da se za dalju istragu mora osnovati sud.

Ambasador Vilijams je u zaključcima istakao da ga od svega najviše zabrinjava praksa zastrašivanja svedoka na Kosovu, i naveo da i samu istragu Radne grupe ugrožava vršenje pritiska na svedoke.

Specijalizovano tužilaštvo je nezavisna institucija, čiju nezavisnost garantuje Zakon na osnovu koga je i osnovana. Stoga ST ima obavezu da deluje nezavisno od SVK i drugih tužilaca na Kosovu. Specijalizovanom tužiocu i osoblju ST Zakon takođe nalaže da ne traže niti primaju instrukcije od bilo koje vlade ili drugog izvora.

U okviru svojih nadležnosti, Specijalizovana veća imaju primat nad svim drugim sudovima na Kosovu. Specijalizovana veća ili Specijalizovano tužilaštvo mogu u bilo kojoj fazi istrage ili postupka da nalože da im se ustupi predmet iz njihove nadležnosti koji se vodi pred bilo kojim drugim tužiocem ili sudom na teritoriji Kosova i da se prosledi Specijalizovanim većima ili Specijalizovanom tužilaštvu.

Specijalizovani tužilac je ovlašćen da ispituje žrtve, svedoke i osumnjičene i da sačini zapis njihovih izjava; da vrši uviđaje, prikuplja dokaze, obezbeđuje veštačenje prikupljenih dokaza i, po potrebi, obavlja druge istražne aktivnosti; da traži pomoć trećih država i međunarodnih organizacija ili drugih tela, i preduzima istražne radnje u skladu s Pravilnikom o postupku i dokazima.

Prvi specijalizovani tužilac, od septembra 2016. do marta 2018, bio je Dejvid Švendiman, koji je pre toga, od juna 2015, bio glavni tužilac SIRG. Od maja 2018. do novembra 2022. specijalizovani tužilac bio je Džek Smit, da bi na tu funkciju u oktobru 2023. stupila Kimberli Vest.

Ambasador Klint Vilijamson

Ostvarivanje mandata

Tokom 2024, Specijalizovano tužilaštvo je nastavilo sa ekspeditivnim radom. Izvođeni su dokazi u predmetu protiv bivšeg predsednika Kosova Hašima Tačija i trojice saoptuženih; okončan je dokazni postupak u još jednom predmetu za ratne zločine, nakon čega je izrečena osuđujuća presuda; pokrenut je i postupak protiv bivšeg predsednika Kosova Hašima Tačija i još četvorice saoptuženih, od kojih su trojica uhapšeni na Kosovu, za krivična dela protiv pravosuđa, i postignuta su tri sporazuma o priznanju krivice u predmetu koji se vodio za zastrašivanje svedoka.

Tužilac protiv Hašima Tačija i drugih

Specijalizovano tužilaštvo je tokom 2024. nastavilo izvođenje dokaza u predmetu protiv bivšeg predsednika Kosova Hašima Tačija i Kadrija Veselija, Jakupa Krasnićija i Redžepa Seljimija. Do kraja godine, pretresnom panelu su predočene izjave i iskazi 202 svedoka, od kojih je 110 svedočilo uživo.

Specijalizovano tužilaštvo je racionalizovalo spisak svojih svedoka i na statusnoj konferenciji 1. oktobra 2024. najavilo da će izvođenje dokaza okončati kako je predviđeno, do aprila 2025.

Hašim Tači, Kadri Veselji, Jakup Krasnići i Redžep Seljimi terete se za zločine protiv čovečnosti po šest tačaka optužnice – progon, zatvaranje, drugi nehumani postupci, mučenje, ubistvo i prisilni nestanak lica – i po četiri tačke optužnice za ratne zločine – protivzakonito ili proizvoljno hapšenje i lišenje slobode, surovo postupanje, mučenje i ubistvo. Suđenje je počelo 3. aprila 2023.

U optužnici se tvrdi da su ta krivična dela izvršena približno u periodu od marta 1998. do kraja septembra 1999, i to na više mesta na Kosovu, kao i u Kukešu i Cahanu u Albaniji. Kako se dalje navodi, pripadnici OVK su ta krivična dela izvršili nad stotinama civila i lica koja nisu učestvovala u neprijateljstvima.

Optužnica tereti g. Tačija, g. Veselija, g. Krasnićija i g. Seljimija po osnovu individualne krivične odgovornosti za krivična dela koja su počinjena u kontekstu nemeđunarodnog oružanog sukoba na Kosovu, i koja su bila deo šireg sistematskog napada na lica pod sumnjom da su protivnici OVK.

Prvi red sleva nadesno: tužioci Džošua Hafec, Gaja Pergolo
Drugi red: specijalizovani tužilac Kimberli Vest i tužilac Erl Salivan

U izjavi povodom izricanja prvostepene presude u predmetu protiv Pjetera Šalje, specijalizovani tužilac Kimberli Vest istakla je značaj presude za sprovođenje pravde u kosovskom pravosudnom sistemu. „Utvrdjivanje odgovornosti za teška krivična dela – uključujući za lica koja su, poput gospodina Šalje, nekoliko godina izbegavala nadležnost kosovskih sudova – važan je korak za vladavinu prava,“ rekla je gđa Vest.

Specijalizovani tužilac Kimberli Vest odala je počast žrtvama g. Šalje: „Danas je takođe dan kada se sećamo i odajemo počast žrtvama krivičnih dela g. Šalje, koji su većinom bili kosovski Albanci, i porodicama koje su čekale četvrt veka da optuženi odgovara za svoja dela.“

Nakon što je Specijalizovano tužilaštvo uhapsilo g. Tačija, g. Veseljija, g. Krasnićija i g. Seljimija, oni su 4. i 5. novembra 2020. dovedeni u pritvorski objekat SVK u Hagu.

Tužilaštvo je podnelo pretpretresni podnesak 17. decembra 2021, a njegovu ažuriranu verziju 24. februara 2022. Dodatno izmenjenu optužnicu ST je podnelo 30. septembra 2022.

Na osnovu navoda da su trojica optuženih otkrivala poverljive sudske informacije i da je jedan od njih, g. Tači, pokušavao da utiče na iskaze predstojećih svedoka, Specijalizovano tužilaštvo je tražilo uvođenje niza mera kojima se ograničavaju kontakti i komunikacija trojice optuženih – Hašima Tačija, Kadrija Veseljija i Redžepa Seljimija – u pritvorskom objektu SVK. Pretresni panel je 1. decembra 2023. odobrio više predloženih mera, koje su ostale na snazi i tokom 2024.

Specijalizovano tužilaštvo je tokom 2024. uložilo 384 podneska.

Tužilac protiv Pjetera Šalje

Specijalizovano tužilaštvo je okončalo svoj dokazni postupak u predmetu protiv Pjetera Šalje, koga je 16. jula 2024. Pretresni panel I oglosio krivim za ratne zločine po tri tačke optužnice – proizvoljno lišenje slobode, mučenje i ubistvo – i osudio na 18 godina zatvora.

Gospodin Šalja je uložio žalbu na presudu.

Krivična dela za koja je g. Šalja osuđen izvršena su približno od 17. maja do 5. juna 1999. nad licima koja su bila lišena slobode u fabrici metala u mestu Kukeš u Albaniji.

Pretresni panel je u prvostepenoj presudi utvrdio da je najmanje 18 lica bilo držano u nehumanim i ponižavajućim okolnostima i izloženo psihičkom i fizičkom zlostavljanju, i da je jedna žrtva ubijena.

Dokazi usvojeni na suđenju sadrže i izjave g. Šalje u kojima je priznao da je u inkriminisanom periodu bio u fabrici metala u Kukešu i da je zlostavljao zatvorenike.

Izvođenje dokaza Specijalizovanog tužilaštva protiv Pjetera Šalje počelo je 21. februara 2023. i završilo se 6. jula 2023. Svedočilo je ukupno deset svedoka. Odbrana je počela sa izvođenjem svojih dokaza 20. septembra 2023.

Gospodin Šalja je uhapšen u Belgiji 16. marta 2021. i doveden u pritvorski objekat SVK 15. aprila 2021. Prvo stupanje pred sud održano je 19. aprila 2021. Tužilaštvo je podnelo pretpretresni podnesak 28. januara 2022, a njegovu javnu redigovanu verziju 14. aprila 2023.

Tužilaštvo je tokom 2024. uložilo 49 podnesaka u ovom predmetu.

Reagovanje specijalizovanog tužioca na sporazum o krivici u predmetu *Januzi i drugi*

U izjavi povodom postignutih sporazuma o krivici, specijalizovani tužilac Kimberli Vest istakla je njihov značaj.

„Činjenica da je tužilaštvo bilo u mogućnosti da zaključi ove sporazume svedoči o kvalitetu naših istraga o zastrašivanju svedoka i ometanju pravde,” rekla je. „To smo uradili nakon pažljivog razmatranja, uzevši u obzir važnost priznanja odgovornosti u tom kontekstu, prednosti ranijeg zaključenja ovog predmeta na pravičan način, kao i stavove žrtava”.

Specijalizovani tužilac se takođe obavezala da će i dalje voditi istrage o ometanju pravde kako bi se obezbedio integritet postupaka pred SVK. „Tužilaštvo će nastaviti da energično goni sve one koji pokušavaju da ometaju vršenje pravosuđa, te će i dalje štiti žrtve i svedoke na Kosovu, rekla je gđa Vest.

Tužilac protiv Sabita Januzija, Ismeta Bahtijarija i Hadžija Šalje

Tužilaštvo je postiglo sporazum o krivici sa Sabitom Januzijem, Ismetom Bahtijarijem i Hadžijem Šaljom, koji su se izjasnili krivim po jednoj tački optužnice za zastrašivanje svedoka i po jednoj tački za krivično delo ometanja pravde.

To su prva priznanja krivice pred SVK i predstavljaju prvi slučaj da optuženi dobrovoljno priznaju da su pokušali da navedu jednog svedoka da ne svedoči u predmetu za ratne zločine pred SVK.

U pojedinačnim sporazumima o krivici, sva trojica optuženih priznali su krivicu pre zakazanog početka suđenja. Gospodin Januzi i g. Šalja izjasnili su se krivim u sudnici 18. decembra 2024, a g. Bahtijari 19. decembra 2024.

Sva trojica optuženih priznala su da su bila deo grupe koja je, obećavajući sticanje koristi, pokušala da navede jedno lice da odustane od svedočenja pred SVK.

Specijalizovano tužilaštvo uhapsilo je g. Januzija i g. Bahtijarija na Kosovu 5. oktobra, a u pritvorski objekat SVK dovedeni su 6. oktobra 2023.

Specijalizovano tužilaštvo uhapsilo je g. Šalju 11. decembra 2023, a u pritvorski objekat SVK doveden je 12. decembra 2023.

Tužilaštvo je 13. decembra 2023. podnelo zahtev za spajanje predmeta protiv g. Januzija i g. Bahtijarija s predmetom protiv g. Šalje, koji je sudija za prethodni postupak odobrio 8. februara 2024.

Tužilaštvo je podnelo pretpretresni podnesak 16. februara 2024. Sva tri tima odbrane podneli su finalne verzije svojih pretpretresnih podnesaka 2. septembra 2024. Početak suđenja bio je zakazan za 14. novembar 2024.

Tokom 2024, Specijalizovano tužilaštvo je u tom predmetu uložilo 233 podneska.

Tužilac protiv Tačija i drugih (za krivična dela protiv pravosuđa)

Specijalizovano tužilaštvo je 5. decembra 2024. podiglo optužnicu za krivična dela protiv pravosuđa protiv bivšeg predsednika Kosova Hašima Tačija i još četiri lica: Baškima Smakaja, Isnija Kiljaja, Fadilja Fazlijua i Hajredina Kučija. Sudija za prethodni postupak je potvrdio optužnicu 29. novembra 2024.

Gospodinu Tačiju je uručen nalog za hapšenje u pritvorskom objektu SVK. On se tereti po tri tačke optužnice za ometanje službenog lica u vršenju službene dužnosti, četiri tačke za povredu tajnosti postupka, i četiri tačke za nepoštovanje suda. Prvo pristupanje sudu na javnoj sednici održano je 8. decembra 2024.

Specijalizovano tužilaštvo je uhapsilo g. Smakaja, g. Kiljaja i g. Fazlijua na Kosovu, na osnovu potvrđene

optužnice i pojedinačnih naloga za hapšenje koje je izdao sudija za prethodni postupak. U pritvorski objekat SVK dovedeni su 6. decembra 2024.

Gospodin Smakaj, g. Kiljaj, g. Fazliju terete se po jednoj tački optužnice za ometanje službenog lica u vršenju službene dužnosti i po jednoj tački za nepoštovanje suda. Prvo pristupanje sudu g. Smakaja i g. Fazlijua na javnoj sednici održano je 8. decembra 2024, a g. Kiljaja 9. decembra 2024.

Tužilaštvo je g. Kučiju uručilo potvrđenu optužnicu na Kosovu i uputilo mu sudski poziv da stupi pred sudiju za prethodni postupak u SVK. Gospodin Kuči se tereti po dve tačke optužnice za nepoštovanje suda, a njegovo prvo pristupanje sudu na javnoj sednici održano je 9. decembra 2024.

Tužilaštvo je u tom predmetu tokom 2024. uložilo 48 podnesaka.

Brifinzi za diplomate

Tokom 2024, Specijalizovano tužilaštvo održalo je niz brifinga za diplomate na kojima je predstavnike država članica EU i trećih država kontributora informisalo o svom radu, izazovima s kojima se suočava, i na koji način međunarodna zajednica može da doprinese radu ST.

U decembru, specijalizovani tužilac Kimberli Vest, predsednica Ekaterina Trendafilova i sekretar Fidelma Donlon razgovarale su u Hagu s diplomatama iz država članica EU i trećih država kontributora.

Zamenik specijalizovanog tužioca Vard Ferdinanduse u septembru se obratio pravnim savetnicima država članica EU u Hagu.

Postupci koje su pokrenuli Nasim Haradinaj i Saljih Mustafa

Tužilaštvo je 2024. učestvovalo i u postupcima koje su pokrenuli Nasim Haradinaj i Saljih Mustafa.

Nasim Haradinaj, koji je u maju 2022. osuđen za zastrašivanje svedoka u krivičnom postupku, povredu tajnosti postupka i ometanje službenog lica u vršenju službene dužnosti, tvrdio je da su u krivičnom postupku vođenom protiv njega prekršena njegova individualna prava i slobode.

Panel Ustavnog suda SVK je 31. maja 2024. doneo odluku po žalbi g. Haradinaja, kojom je utvrdio da deo te žalbe nije dopušten, a preostali deo žalbe odbio, zaključivši da nije došlo do kršenja Ustava Republike Kosovo, ni Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda. Panel Vrhovnog suda SVK je prethodno već odbio Haradinajev zahtev za zaštitu zakonitosti.

Gospodin Mustafa, koji je u decembru 2022. osuđen za ratne zločine nezakonitog lišenja slobode, mučenja i ubistva, što je potvrđeno u žalbenom postupku, osporio je presudu Apelacionog suda uloživši zahtev za zaštitu zakonitosti panelu Vrhovnog suda SVK.

Nakon što je panel Vrhovnog suda doneo odluku u kojoj je izložio smernice za odmeravanje kazne i poništio kaznu izrečenu g. Mustafi, panel Apelacionog suda mu je 10. septembra 2024. smanjio kaznu na 15 godina. Prvostepena kazna od 26 godina u žalbenom postupku bila je smanjena na 22 godine.

Tužilaštvo je u tom predmetu tokom 2024. uložilo 10 podnesaka.

Posete na Kosovu

Specijalizovani tužilac Kimberli Vest i zamenik specijalizovanog tužioca Vard Ferdinanduse posetili su Kosovo u oktobru 2024, gde su se sastali sa šefovima misija međunarodnih organizacija i održali brifinge sa ambasadorima država članica EU i država kontributora na Kosovu.

Specijalizovani tužilac Kimberli Vest posetila je Kosovo i u decembru 2024. i održala nove sastanke.

Postupak protiv Dritana Godžaja

Albansko državno tužilaštvo je u ime Specijalizovanog tužilaštva Vrhovnom sudu Albanije uložilo žalbu na odluku albanskog Apelacionog suda kojom je odbijeno izručenje Dritana Godžaja, albanskog državljanina, Specijalizovanim većima. Vrhovni sud je tu žalbu odbio 9. jula 2024.

Albanski organi vlasti uhapsili su Godžaja u Tirani 1. jula 2023, prema nalogu za hapšenje koji je na zahtev ST izdao sudija SVK, a sud u Tirani je odobrio njegovo izručenje 18. septembra 2023. Međutim, Godžaj je uložio žalbu na to rešenje i Apelacioni sud ga je oslobodio 10. oktobra 2023.

Specijalizovano tužilaštvo je zahtevalo hapšenje i predaju g. Godžaja zbog krivičnih dela protiv pravosuđa koja uključuju zastrašivanje svedoka i ometanje službenog lica u vršenju službene dužnosti.

Tužilac Mat Haling

Dalje istrage

U cilju očuvanja integriteta postupaka pred SVK, Specijalizovano tužilaštvo je i tokom ove godine nastavilo istrage o ometanju pravde, s ciljem da krivično goni sva lica koja zastrašuju ili utiču na svedoke, odnosno finansiraju ili na neki drugi način pomažu u izvršenju tih krivičnih dela.

Specijalizovano tužilaštvo je nastavilo rad na ispitivanju svedoka i osumnjičenih, pregledanju dokazne građe i pripremi materijala za obelodanjivanje.

Prvi red sleva nadesno: tužioci Filipo de Miničis, Gaja Pergolo i Eva Vajler
Drugi red: specijalizovani tužilac Kimberli Vest

Rukovodeći kadar tužilaštva

Kimberli Vest | specijalizovani tužilac

Na čelu Specijalizovanog tužilaštva je tim iskusnih tužilaca koji imaju radno iskustvo kako u svojim nacionalnim pravosudnim sistemima, tako i na međunarodnim sudovima.

Specijalizovani tužilac je Kimberli Vest, bivši savezni tužilac SAD s bogatim iskustvom u domaćim i međunarodnim krivičnim istragama.

Gospođa Vest je došla u Specijalizovano tužilaštvo u oktobru 2023. iz advokatske firme Eškroft u Bostonu, u državi Masačusets, u kojoj je radila od 2019. godine kao jedan od partnera i prvenstveno se bavila privrednim kriminalom. Pre toga, gđa Vest je preko dvadeset godina radila kao tužilac na lokalnom, federalnom i međunarodnom nivou.

Kimberli Vest bila je šef Kancelarije za suzbijanje kriminaliteta u Javnom tužilaštvu države Masačusets od 2015. do 2019. godine. Na toj dužnosti je vodila tim od preko 120 istražitelja i tužilaca koji su radili na širokom spektru slučajeva finansijskih prevara, javne korupcije, trgovine narkoticima, ilegalnog kockanja i trgovine ljudima, a bavili su se i žalbenim postupcima i pružali podršku oštećenim licima i svedocima.

Pre Javnog tužilaštva države Masačusets, gđa Vest je radila u Saveznom javnom tužilaštvu za područje Masačusetsa, gde je dve godine radila na mestu pomoćnika javnog tužioca u Odeljenju za prevare u zdravstvenoj zaštiti i šest godina u Odeljenju za nacionalnu bezbednost. Odeljenju za nacionalnu bezbednost pridružila se nakon napada na Svetski trgovinski centar i Pentagon 11. septembra 2001.

U periodu od 2008. do 2013, gđa Vest je radila kao tužilac na Međunarodnom krivičnom sudu za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) u Hagu, kao član tima tužilaštva u predmetu protiv Radovana Karadžića zbog njegove uloge u genocidu u Srebrenici. Takođe je bila deo tima tužilaštva u predmetu protiv Prlića i drugih za krivična dela učinjena u Mostaru i rušenje Starog mosta.

Diplomu *Juris Doctor* gđa Vest je stekla na Pravnom fakultetu Univerziteta u Safoku, u Masačusetsu i primljena je u advokatsku komoru države Masačusets. Osnovne studije završila je na Boston Koledžu u Masačusetsu.

Vard Ferdinanduse
zamenik specijalizovanog tužioca

Zamenik specijalizovanog tužioca **Vard Ferdinanduse** počeo je da radi za Specijalizovano tužilaštvo 2020, kao načelnik Odeljenja za istrage. Gospodin Ferdinanduse je državljanin Holandije i ima diplomu pravnih nauka i doktorat na temu primene međunarodnog krivičnog prava u nacionalnom pravosuđu, koji je odbranio na Univerzitetu u Amsterdamu. Objavio je niz radova iz oblasti nacionalnog i međunarodnog krivičnog prava, a predavao je i međunarodno i evropsko krivično pravo na Univerzitetu u Groningenu, s težištem na međunarodnoj saradnji u krivičnim pitanjima.

Kao tužilac u Nacionalnom javnom tužilaštvu u Rotterdamu, g. Ferdinanduse je radio na krivičnim predmetima, postupcima ekstradicije i istragama o međunarodnim krivičnim delima kao što su genocid, ratni zločini, mučenje, piraterija i terorizam. Na dužnost u ST stupio je nakon suđenja vezanog za let MH17, na kome je bio glavni tužilac.

Džoša Hafec
šef za istrage

Džoša Hafec, šef za istrage Specijalizovanog tužilaštva državljanin je SAD i ima diplomu pravnih nauka s Pravnog fakulteta Univerziteta Jejl. Pre dolaska u ST, g. Hafec je deset godina radio kao savezni tužilac u javnom tužilaštvu u Njuarku, u državi Nju Džersi, i Bruklinu u Njujorku, gde je najviše radio na slučajevima teških krivičnih dela i kontraterorizma.

Gospodin Hafec je karijeru započeo u jednoj vodećoj advokatskoj kancelariji u Njujorku, nakon što je radio kao pomoćnik sudije Južnog distrikta u Njujorku. Pre nego što je stekao diplomu pravnih nauka, četiri godine je radio kao istražitelj u gradu Njujorku.

Alan Tiger
viši tužilac

U Specijalizovanom tužilaštvu rade tri viša tužioca: Alan Tiger, Kler Loson i Nejtan Kvik.

Viši tužilac **Alan Tiger**, državljanin SAD, ima bogato radno iskustvo u SAD i na MKSJ. Gospodin Tiger je učestvovao i na prvom suđenju pred MKSJ, protiv Duška Tadića, i na poslednjem, u kome je optuženi bio Ratko Mladić. Takođe je bio viši tužilac na suđenjima Anti Gotovini, Radovanu Karadžiću, Momčilu Krajišniku, Darku Mrđi i Biljani Plavšić.

Gospodin Tiger je obavljao dužnost saveznog tužioca u Upravi za građanska prava Krivičnog odeljenja Ministarstva pravde SAD od 1987. do 1994, gde je krivično gonio odgovorne za dela nasilja na rasnoj osnovi i dela policijske brutalnosti širom zemlje, kao što je predmet u kome je oštećeni bio Rodni King.

Diplomirao je na Univerzitetu Kalifornije u Los Angelesu, a diplomu *Juris Doctor* stekao na Univerzitetu u Santa Klari.

Kler Loson
viši tužilac

Viši tužilac **Kler Loson**, državljanica Irske, ima diplomu Univerzitetskog Koledža u Dablinu, jednogodišnju specijalizaciju iz međunarodnog prava na Univerzitetu u Melburnu, kao i diplomu magistra prava Univerziteta Kolumbija. Pre dolaska u ST, gđa Loson je radila u Sudskom odeljenju MKS, u Tužilaštvu MKSJ, kao savetnica irske vlade za ljudska prava, a takođe je bila zaposlena u jednoj vodećoj irskoj advokatskoj kancelariji.

Gospođa Loson je bila angažovana na više međunarodnih krivičnih predmeta, između ostalog u vezi s događajima iz Centralnoafričke Republike, Demokratske Republike Kongo, Kenije i bivše Jugoslavije. Takođe je u ime EU predvodila pregovore u oblasti ljudskih prava pred UN.

Nejtan Kvik
viši tužilac

Viši tužilac **Nejtan Kvik**, državljanin SAD, stekao je radno iskustvo u velikom broju međunarodnih i hibridnih sudova, kao i u advokatskim kancelarijama u SAD, a od 2018. radi u Specijalizovanom tužilaštvu. Pre dolaska u ST, g. Kvik je radio u Međunarodnom rezidualnom mehanizmu za krivične sudove u Hagu, Međunarodnom krivičnom sudu u Hagu, Programu pomoći Ujedinjenih nacija suđenjima Crvenim Kmerima u Pnom Penu u Kambodži i u Specijalnom sudu za Sijera Leone u Hagu.

Diplomu *Juris Doctor* stekao je na pravnom fakultetu univerziteta Kejs Vestern Rizerv u Klivlendu u državi Ohajo. Član je advokatske komore u državi Ilinoj.

Timovi tužilaštva

Tim tužilaštva u predmetu *Pjeter Šalja*

Tim Tužilaštva u predmetu protiv Pjetera Šalje čine Filipo de Miničis, Gaja Pergolo i Eva Vajler. Pomoćnik tužioca g. De Miničis, državljani Italije, stekao je radno iskustvo na MKSJ, u Kancelariji istražnih sudija na Vanrednim većima pri sudovima Kambodže i u kancelariji Visokog komesarijata Ujedinjenih nacija za ljudska prava u Južnoj Koreji. Pomoćnik tužioca gđa Pergolo je državljanka Italije, školovana u Italiji i Ujedinjenom Kraljevstvu, a radno iskustvo je stekla u Tužilaštvu Međunarodnog rezidualnog mehanizma za

krivične sudove u Hagu, u kancelariji Programa pomoći Ujedinjenih nacija suđenjima Crvenim Kmerima u Pnom Penu u Kambodži i na Specijalnom sudu za Sijera Leone. Radila je i u nevladinoj organizaciji REDRESS koja pokreće krivične postupke u ime preživelih žrtava mučenja. Pomoćnik tužioca gđa Vajler, švajcarska državljanka, radila je kao advokat u jednoj od vodećih švajcarskih advokatskih kancelarija za građansko i krivično pravo, a takođe i kao vojni istražni sudija i vojni tužilac.

Filipo De Miničis
pomoćnik tužioca

Gaja Pergolo
pomoćnik tužioca

Eva Vajler
pomoćnik tužioca

Tim tužilaštva u predmetu *Hadži Šalja, Januzi i Bahtijari*

Tim ST u predmetu protiv Hadžija Šalje, Sabita Januzija i Ismeta Bahtijarija čine Džoša Hafec, Taznin Šahabudin i Džon Devejni. Gospodin Hafec je šef za istrage u ST, koji je pre toga radio kao savezni tužilac u SAD na slučajevima teških krivičnih dela i kontraterorizma. Taznin Šahabudin je državljanka SAD,

školovana u SAD i Ujedinjenom Kraljevstvu, a ranije je radila kao savezni tužilac SAD na krivičnim predmetima. Pomoćnik tužioca Džon Devejni, državljani SAD, školovan je u SAD i Holandiji, a radio je u tužilaštvu Međunarodnog krivičnog suda i bavio se krivičnim pravom u SAD.

Džoša Hafec
šef za istrage

Taznin Šahabudin
tužilac

Džon Devejni
pomoćnik tužioca

Tim tužilaštva u predmetu *Tači i drugi* za dela protiv pravosuđa

Tim ST u predmetu protiv Tačija i drugih koji se vodi za dela protiv pravosuđa čine Džoša Hafec, Gaja Pergolo i Niko Barlink. Gospodin Hafec je šef za istrage, a ranije je radio kao savezni tužilac u SAD na slučajevima teških krivičnih dela i kontraterorizma. Pomoćnik tužioca gđa Pergolo je državljanka Italije, školovana u Italiji i Ujedinjenom Kraljevstvu, a radno iskustvo je stekla u Tužilaštvu Međunarodnog rezidualnog mehanizma za krivične sudove u Hagu, u kancelariji Programa pomoći Ujedinjenih nacija suđenjima Crvenim Kmerima u Pnom Penu u Kambodži i na Specijalnom sudu za Sijera Leone.

Radila je i u nevladinoj organizaciji REDRESS koja pokreće krivične postupke u ime preživelih žrtava mučenja. Gospodin Barlink, nemački državljanin, studirao je pravo i stažirao u Australiji. Radio je za Javno tužilaštvo u Melburnu, Kancelariju istražnih sudija na Vanrednim većima pri sudovima Kambodže i u pretresnom veću na Specijalnom sudu za Liban.

Džoša Hafec
šef za istrage

Gaja Pergolo
pomoćnik tužioca

Niko Barlink
pomoćnik tužioca

Sistematizacija

U ST rade tužioci, pravni savetnici, stručnjaci za bezbednost, istražitelji, analitičari, stručnjaci za zaštitu svedoka i administrativno osoblje. Krajem 2024. u ST je bilo zaposleno 78 lica, iz 24 države članice EU i trećih država kontributora. Od tog broja, 44 su muškarci, a 34 žene.

SPECIJALIZOVANA VEĆA I
SPECIJALIZOVANO TUŽILAŠTVO KOSOVA

**SPECIJALIZOVANA VEĆA I SPECIJALIZOVANO
TUŽILAŠTVO KOSOVA
IZVEŠTAJ ZA 2024. GODINU**

Izdaju i distribuiraju:
Specijalizovana veća Kosova

Izdato na tri jezika:
albanskom, srpskom i engleskom

Podrobnije informacije o SVK:
www.scp-ks.org

Za pitanja medija u vezi sa Specijalizovanim većima:
mediaKSC@scp-ks.org

Za pitanja medija u vezi sa Specijalizovanim tužilaštvom:
spokespersonSPO@scp-ks.org

Grafička obrada:
Wim Jansen Design
www.wimjansendesign.nl

Štampa
Quantes Grafimedia
www.quant.es.nl

Nosilac autorskih prava © 2025.
Specijalizovana veća i Specijalizovano tužilaštvo Kosova

Sva prava zadržana.

www.scp-ks.org